

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra andragogiky a managementu vzdělávání

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy

Benefits of the project Erasmus+ for the primary school's pedagogical staff

Mgr. Klára Řešátková

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Studijní program: Školský management

Studijní obor: B SMGT K

2024

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy potvrzují, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzují, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 2. 4. 2024

Mgr. Klára Řešátková

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Mgr. Zuzaně Svobodové, Ph.D. za odborné vedení, lidský přístup, metodickou pomoc, a hlavně cenné rady, které mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá pozitivními přínosy, negativními dopady a případnými bariérami vznikajícími při implementaci projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se v první řadě zabývá definicemi základních pojmů souvisejících s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, jeho ukotvením v legislativě, současnými formami a metodami DVPP a v neposlední řadě motivací pedagogických pracovníků k jejich dalšímu vzdělávání. Dále se teoretická část podrobněji zaměřuje na samotný projekt Erasmus+ jako jednu z forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na základní škole, na jeho stanovené obecné a specifické cíle, na strukturu projektu, výhody a nevýhody, přínosy pro pedagogické pracovníky, a tím i pro školu jako vzdělávací instituci.

Praktická část bakalářské práce se zabývá průzkumem s cílem popsat implementaci projektu Erasmus+ do vybrané základní školy a identifikovat hlavní přínosy, překážky a bariéry této implementace pohledem vedení školy a pedagogických pracovníků. Tento průzkum je realizován pomocí dotazníkového šetření a polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s vybranými respondenty, kteří jsou účastníky projektu Erasmus+, a se zástupci z vedení základní školy. V samotném vyhodnocení průzkumu bakalářské práce je popsáno zjištění pozitivních přínosů, negativních dopadů a možných bariér vzniklých během implementace zahraničních výjezdů v rámci tohoto projektu pro pedagogické pracovníky vybrané základní školy.

KLÍČOVÁ SLOVA

pedagogický pracovník, další vzdělávání pedagogických pracovníků, motivace, profesní a vzdělávací potřeby pedagogických pracovníků, projekt Erasmus+

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the positive benefits, negative impacts and possible barriers that could ensue during the implementation of the project Erasmus+ for the primary school's pedagogical staff. The thesis is divided into a theoretical and a practical part. Primarily, the theoretical part deals with definitions of basic terms related with the further education of the pedagogical staff and its consolidation in the legislation. Furthermore, this theoretical part describes current forms and methods of the further education of the pedagogical staff of the primary school. Finally, this part deals with the motivation of the pedagogical staff to their own further education. This part closely focuses on the project Erasmus+ as the one of the ways in the further education of the pedagogical staff, its general and specific goals, its structure, advantages and disadvantages, benefits for the pedagogical staff of the primary school and thus also for the primary school as the educational institution.

The practical part of the thesis deals the survey with the goal to describe implementation of the project Erasmus+ to the chosen primary school, and to identify main benefits and barriers of this implementation from the management's point of view and pedagogical staff's point of view. This survey is realized with the help of questionnaire and semi-structured depth interviews with chosen respondents who are participants of the project Erasmus+, and with the members of the school's management. In the evaluation of the survey are described findings of positive benefits, negative impacts and possible berries that could ensue during the implementation of the trips of the project Erasmus+ for the pedagogical staff of the chosen primary school.

KEY WORDS

pedagogical worker, further education of the pedagogical staff, motivation, professional and educational needs of the pedagogical staff, the project Erasmus+

Obsah

Úvod.....	7
1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	9
1.1. Legislativní rámec	11
1.2. Cíle a úkoly dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	14
1.3. Současné formy a metody vzdělávání pedagogických pracovníků.....	15
1.4. Motivace pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání.....	19
2. Projekt Erasmus + pro pedagogické pracovníky	24
2.1. Obecné informace o projektu Erasmus+	24
2.2. Cíle projektu Erasmus+	26
2.2.1. Obecné cíle	26
2.2.2. Specifické cíle.....	26
2.3. Struktura programu Erasmus+	27
2.4. Účastníci projektu Erasmus+	28
2.5. Výhody a nevýhody projektu Erasmus+	29
3. Metodologie výzkumu	32
3.1. Cíl výzkumu a výzkumný problém	32
3.2. Metody výzkumu.....	33
3.3. Výzkumný vzorek	33
3.4. Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	34
3.5. Vyhodnocení hloubkových rozhovorů s vybranými respondenty	42
4. Vyhodnocení výsledků výzkumu	47
Závěr	51
Seznam použitých zdrojů.....	53
Seznam grafů a tabulek	55
Přílohy.....	56

Úvod

Každý pedagogický pracovník je po dobu vykonávání své profese povinný se dále vzdělávat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Toto vzdělávání souvisí nejen s profesním rozvojem pedagogického pracovníka, ale také s rozvojem škol a s rozvojem společnosti jako takovým. (Mužík, 2012, str. 153)

Z mého pohledu je v dnešní době další vzdělávání pedagogických pracovníků velmi diskutovaným tématem mezi učiteli, studenty pedagogických fakult, a i mezi samotnými lektory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Toto vzdělávání je jedním z nepostradatelných komunikačních prostředků pro celonárodní vzdělávací systém. Pomocí kvalitně připravených, vzdělaných a dobře motivovaných pedagogických pracovníků lze dosáhnout nejen udržení stávající kvality vzdělávání, ale také dalšího nezbytného rozvoje školství v souvislosti s potřebami společnosti. (Šprochová, 2017, str. 5)

Dle Mužíka (2012) v současné době existuje velice obsáhlá škála nejrůznějších metod a forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je možné absolvovat. Protože já sama jako učitelka na 1. stupni základní školy se musím, ale i chci dále vzdělávat, a škola, na které působím mi umožňuje vzdělávání formou výjezdů v rámci programu Erasmus+, vybrala jsem si právě přínosy v rámci těchto výjezdů jako téma mé bakalářské práce. Program Erasmus+ je vzdělávací program, jež začal již v roce 1987 jako součást programů Socrates a následně Programu celoživotního učení 2007-2013. Tento dnes velice rozšířený a obsáhlý program pozitivně ovlivňuje nejen životy studentů, ale v současné době i pedagogů a dalších pracovníků ve školských zařízeních. (Ossensteyn et al., 2008).

Cílem této bakalářské práce je popsat implementaci projektu Erasmus+ do vybrané základní školy a identifikovat hlavní přínosy, překážky a bariéry této implementace pohledem vedení školy a pedagogických pracovníků. První kapitola této práce se soustředí na ústřední vymezení pojmu, kterým je další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dále na jeho legislativní ukotvení, cíle a úkoly dalšího vzdělávání, na motivaci pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání, bez které nelze dosáhnout efektivního vzdělávání.

Druhá kapitola se podrobněji zaměřuje na samotný program Erasmus+ pro pedagogické pracovníky, který je jednou z forem dalšího vzdělávání. V této kapitole jsou popsány základní informace a principy fungování tohoto programu, jeho cíle, které jsou stanoveny pro období 2021-2027 a struktura programu, díky níž je možné stanovených cílů dosáhnout. Následně se zaměřuje na účastníky programu, kterými jsou v posledních letech nejen studenti vysokých škol, ale také pedagogičtí pracovníci, žáci od předškolního věku, jedinci a organizace, které jsou jakkoliv znevýhodněné apod. V závěru se tato kapitola věnuje výhodám a nevýhodám programu Erasmus+, které vyplývají z několika na sobě nezávislých studií Evropské komise.

Empirická část této bakalářské práce se zabývá samotným průzkumem se zaměřením na zjištění, jaké jsou přínosy výjezdů v rámci programu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky vybrané základní školy, která je již čtvrtým rokem úspěšným účastníkem programu.

1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Úvodní kapitola bakalářské práce se zaměřuje na jedno z klíčových pojmů vztahujících se k tématu této práce, a to na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), jeho ukotvení v legislativě, cíle a úkoly, které DVPP přináší, současné formy a metody dalšího vzdělávání, včetně způsobu motivace pedagogických pracovníků k jejich dalšímu vzdělávání.

Termín „další vzdělávání“ lze specifikovat jak v rovině obecné, tak u dané skupiny, v tomto případě u pedagogických pracovníků. Důkazem toho, že se jedná o pojem se širokým spektrem vymezení dokládá i definice uvedena v Pedagogickém slovníku (Průcha, Walterová, 2013, s. 44), která pojem „další vzdělávání“ vymezuje jako *„termín s velmi širokým významem a zahrnujícím různé možnosti vzdělávání a profesních příprav osob, které prošly určitým stupněm školského vzdělávání.“*

Vymezení pojmu „další vzdělávání“ může vyvolat různorodé představy z důvodu, že bývá spojenu s řadou příbuzných pojmů, jako je například permanentní vzdělávání, profesionální rozvoj a růst. (Lazarová, Prokopová, 2004, s. 260–271) Do termínu je možné zahrnout i zájmové vzdělávání, které nemusí přímo souviset se zaměstnáváním, ale je v něm realizována možnost zájmů a zálib pracovníků v různých oblastech, jako je cizí jazyk, sport, a podobně.

Jak již samotný pojem napovídá, „další vzdělávání“ se zaměřuje na dobu po ukončení příslušného vzdělávacího stupně. Toto potvrzuje i Veteška, který ve své publikaci uvádí, že tento druh vzdělávání probíhá až po vstupu jedince na trh práce a zaměřuje se v širší míře na oblast vědomostí, znalostí, kompetencí, dovedností a zkušeností. Také připomíná, že se vedle termínu „další vzdělávání“ užívá termín „další profesní vzdělávání“. Dle Vetešky označuje tento pojem všechny formy profesního a odborného vzdělávání, které probíhá během aktivního pracovního života jedince po ukončení příslušného vzdělávání a přípravy na povolání ve školském systému, a týká se kvalifikačního a rekvalifikačního vzdělávání a opakujících se vzdělávacích akcí. (Veteška, 2010, str. 9-15)

Další vzdělávání se zpravidla dělí do tří forem vzdělávání – formální, neformální a informální vzdělávání, které jsou vzájemně propojeny.

Formální vzdělávání se realizuje zpravidla ve vzdělávací instituci, a to zejména ve školském zařízení. Jeho funkce, cíl, obsah, organizační forma a způsob evaluace přesně stanovuje a vymezuje legislativa. Zahrnuje na sebe navazující stupně vzdělávání – základní, střední a vysokoškolské, a určuje, jaká potvrzení o ukončení získávají absolventi jednotlivých stupňů (diplomy, vysvědčení, certifikáty apod.)

Neformální vzdělávání se realizuje zpravidla formou kurzů, přednášek, seminářů apod., převážně, v sídlech zaměstnavatele, případně soukromých vzdělávacích institucí, v neziskových organizacích podobných běžnému školskému zařízení. Zaměřuje se na získání a rozšiřování vědomostí, dovedností, zkušeností a kompetencí. V rámci neformálního vzdělávání se pořádají například jazykové nebo i počítačové kurzy, různé rekvalifikační kurzy, autoškoly, či další školení a přednášky s krátkodobým periodickým charakterem.

Informální vzdělávání je proces, během kterého dochází k získávání vědomostí, osvojování si již získaných dovedností a kompetencí, a to nejen z pohledu každodenní zkušenosti v zaměstnání jedince, ale také v rámci každodenního osobního života, rodiny, volného času apod. Informální vzdělávání je taktéž procesem sebevzdělávání, ale na rozdíl od ostatní forem bez možnosti ověřit si své získané znalosti a dovednosti. Z toho lze vyvodit, že informální vzdělávání je, v porovnání s formální a neformální vzděláváním, neorganizovaným a nekoordinovaným vzdělávacím procesem. (Veteška, Tureckiová, 2008, str. 77)

Z hlediska pedagogického zaměření lze říct, že další vzdělávání pedagogických pracovníků navazuje na předchozí dosažené vzdělání. Jedná se o profesní vzdělávání, které by mělo být v souladu s profesními činnostmi pedagoga, jeho oborového zaměření, a v neposlední řadě s jeho rolí ve školním zařízení. Další vzdělávání pedagogických pracovníků by taktéž mělo reflektovat jeho vlastní vzdělávací potřeby. Pedagogové mohou tak nadále získávat nové kvalifikace, nebo si zvýšit své dosavadní, stejně tak mohou rozšiřovat své kompetence, což může být pro některé jedince hnacím motorem a motivací k dalšímu vzdělávání. Mužík ve své publikaci také zmiňuje fakt, že pedagogičtí pracovníci se díky jejich dalšímu vzdělávání podílejí na strategických změnách ve školství. Zároveň podotýká, že by pedagogičtí pracovníci měli umět na takové změny

adekvátně reagovat a posoudit jejich dopad na pojetí vlastní práce a osobnosti i sociální rozvoj žáků. (Mužík, 2012, str. 153-161)

Pojem „další vzdělávání pedagogických pracovníků“ je tedy možné vnímat jako kontinuální proces profesního rozvoje učitelů a dalších pracovníků ve školství, také jako povinnost pedagogických pracovníků se neustále vzdělávat po dobu výkonu své profese, a tím si doplňovat či prohlubovat již získanou kvalifikaci v oboru.

1.1. Legislativní rámec

Oblast celoživotního vzdělávání, potažmo dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je na území České republiky podrobně pojednávána v několika zákonech a strategických dokumentech. Jedná se zejména o školský zákon, zákon č. 563/2004 Sb., vyhlášku č. 317/2005 Sb., Strategii vzdělávací politiky 2030+.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon – Zákon o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, který upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé další vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanovuje podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství, vymezuje práva a povinnosti fyzických osob a právnických osob při vzdělávání a výchově. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pojednává o typech školských zařízení určených pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, o jeho financování a skrze povinnosti ředitele školy pojednává o odpovědnosti za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školních služeb a vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z toho vyplývá, že ředitelům školský zákon určuje odpovědnost za další vzdělávání pedagogických pracovníků. (Zákon č. 561/2004 Sb., *Zákon o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>)

Zákon č. 563/2004 Sb. – Zákon o pedagogických pracovnících, který definuje pedagogického pracovníka a předpoklady pro výkon jeho činnosti, činnosti ředitele, pracovní dobu pedagogických

pracovníků, přímou a nepřímou pedagogickou činnost, další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich kariérní systém. Právě z tohoto zákona vyplývá povinnost pedagogických pracovníků si po dobu výkonu své pedagogické praxe prohlubovat své kvalifikace ve smyslu doplnění, udržení či obnovení. Dále tento zákon stanovuje, že pedagogickému pracovníkovi náleží 12 pracovních dnů za školní rok určené na samostudium. Také uvádí, že ředitel školy je zodpovědný za organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle plánu dalšího vzdělávání s přihlédnutím ke studijním záměrům a zájmům pedagogických pracovníků a potřebám a rozpočtu školy či školského zařízení. (Zákon č. 563/2004 Sb., *Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>)

Vyhláška č. 317/2005 Sb. – Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve které jsou popsány druhy dalšího vzdělávání, jednotlivé kroky studia ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů pedagogických pracovníků, vedoucích výchovných poradců, k výkonu specializovaných činností a prohloubení odborné kvalifikace v oboru. Tato vyhláška rovněž popisuje složení akreditační komise a její činnost, a v neposlední řadě kariérní systém pedagogických pracovníků a další společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

Dle vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, mají pedagogové ze zákona povinnost se dále vzdělávat. Již zmíněná vyhláška v §1 vymezuje druhy dalšího vzdělávání:

- Studium ke splnění kvalifikačních předpokladů
- Studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů
- Studium k prohlubování odborné kvalifikace

(Vyhláška č. 317/2005 Sb., *Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-317>)

Strategie vzdělávací politiky 2030+ - Klíčový a zastřešující dokument vzdělávací politiky České republiky, který je podmínkou pro čerpání prostředků z Evropské unie. Stanovuje priority a cíle

dalšího rozvoje vzdělávacího systému, jako je přizpůsobení a zredukování učiva žáků v závislosti na budoucnost vývoje v oblasti společnosti a technologie, způsobu vzdělávání a vytvoření rovnocenných podmínek pro všechny žáky bez ohledu na jejich rodinné zázemí. V dokumentu „Strategie vzdělávací politiky 2030+“ je navrženo několik strategických cílů a strategických linií proměn obsahu učiva a vzdělávání. Jedním z klíčových cílů této strategie je mimo jiné i podpora a rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento dokument klade důraz na širokou škálu vzdělávacích příležitostí pro pedagogické pracovníky, které jim umožní nejen zlepšovat kvalitu své výuky, ale i vlastní profesní růst v návaznosti na nové výzvy a potřeby moderní společnosti. (MŠMT, *Strategické a koncepční dokumenty* [©2013-2020 online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009>)

Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je, kromě již výše zmíněných, rovněž obsažena v dalších legislativách, jako je například v zákoníku práce, konkrétně zákon č. 262/2006 Sb.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – Zákon definuje povinnost zaměstnavatele pečovat o odborný rozvoj svých pracovníků, což zahrnuje zaškolení a zaučení, odbornou praxi absolventů škol a prohloubení a zvýšení kvalifikace. Prohloubením kvalifikace je v § 230 myšleno toto: „*Prohlubováním kvalifikace se rozumí její průběžné doplňování, kterým se nemění její podstata a které umožňuje zaměstnanci výkon sjednané práce; a prohlubování kvalifikace se rozumí její udržování a obnovování.*“ (Zákon č. 262/2006 Sb., *Zákoník práce* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>)

Zaměstnavatel má tedy právo zaměstnanci uložit povinnost účastnit se školení, seminářů aj., které povedou k prohloubení kvalifikace potřebné pro výkon povolání, anebo po zaměstnanci požadovat, aby se těchto studií zúčastnil u jiné fyzické či právnické osoby. V § 231 se zvyšováním kvalifikace rozumí: „*Zvýšením kvalifikace se rozumí změna hodnoty kvalifikace; zvýšením kvalifikace je též její získání nebo rozšíření. Zvyšováním kvalifikace je studium, vzdělávání, školení nebo jiná forma přípravy vedoucí k dosažení vyššího stupně vzdělávání, jestliže jsou v souladu s potřebou zaměstnavatele.*“ (Zákon č. 262/2006 Sb., *Zákoník práce* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>)

1.2. Cíle a úkoly dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Formulování a realizace cílů a úkolů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků závisí na dvou základních oblastech – na teorii dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a pedagogickém výzkumu a na vzdělávací politice.

Kohnová ve své publikaci uvádí, že k základním cílům dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků patří následující:

- zaměření na vnitřní rozvoj školy;
- zdokonalení profesionální dovedností učitelů;
- osobní rozvoj a vývoj pedagogických pracovníků;
- zdokonalování procesu vyučovacího a učebního
- změny ve vzdělávání a inovační politika. (Kohnová, 2004, str. 62)

Na jednotlivé cíle dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se taktéž zaměřuje i Lazarová, která mimo jiné zmiňuje tyto cíle:

- zlepšení vlastních kompetencí a kvalifikace;
- umění se zapojit do změn a do dění v dané instituci;
- umění se vyjadřovat;
- sdílení kultury organizace;
- stát se více odpovědným pracovníkem, a tím i dosáhnout důvěry v sebe sama;
- stát se odborníkem v oblasti dosažení nových cílů;
- být připraven na vnitřní i vnější mobilitu;
- být schopný se zapojit do změn v organizaci;
- umění vyhledávat potřebné nástroje, které jsou zapotřebí pro účast na změnách a inovacích.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků pomáhá nejen rozvoji daného pedagogického pracovníka, ale také přispívá i k rozvoji dané organizace v mnoha oblastech, například:

- zajištění kolektivní identity a kultury organizace;
- stimulování a motivování pracovníků do nových rolí;

- vytvoření expertních skupin – vzdělavatelů, i vzdělávaných, se zaměřením na praxi, kompetence a změny v instituci;
- případné rozpoznání nečinnosti jednotlivých pedagogických pracovníků, oddělení a zaměření se na konkrétní práci s nimi;
- otevření organizace vnějším subjektům přizváním lektorů do příslušné organizace, případně vysílání zaměstnanců se vzdělávat mimo organizaci. (Lazarová, 2006, str. 44)

Pomocí formulace jednotlivých cílů je možné stanovit oblasti a úkoly dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tyto cíle je ale potřebné během realizace dalšího sledování sledovat. Kohnová konstatuje, že je zapotřebí při definování obecných zásad koncepce pro další vzdělávání položit si několik zásadních otázek:

- V čem spatřujeme smysl dalšího vzdělávání?
- Čeho bychom rádi dosáhli?
- Co je zapotřebí podpořit v rámci dalšího vzdělávání?
- Co musíme zajistit v rámci dalšího vzdělávání, aby bylo vzdělávání kvalitní?
- Co od dalšího vzdělávání očekáváme?
- Jaké formy dalšího vzdělávání jsou nutné? (Kohnová, 2004, str. 62)

Následující podkapitola „Současné formy a metody dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků“ se bude zabývat poslední otázkou z výše uvedeného výčtu.

1.3. Současné formy a metody vzdělávání pedagogických pracovníků

Jak vyplývá z předchozích podkapitol, další vzdělávání pedagogických pracovníků lze chápat jako poskytnutí připravených vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky. V poslední době s vývojem a potřebami společnosti, především v reakci na rozvoj informačních a komunikačních technologií, se objevují stále nové velice pestré a zajímavé nabídky dalšího vzdělávání pedagogů v různých formách. Záleží tedy zpravidla na jednotlivci, v první řadě na jeho motivaci, dále na tom, jaká forma mu nejlépe vyhovuje, odpovídá jeho potřebám, možnostem, dovednostem a schopnostem. Oproti běžné výuce žáků je zde rozdíl v tom, že se předpokládá větší samostatnost jednotlivců a lektor kurzu je spíše v roli partnera nebo průvodce daným vzdělávacím procesem.

Mezi jednotlivé typy a formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je možné zařadit studium dokumentů prostřednictvím internetových odkazů, e-learning, mezinárodní návštěvy včetně výměnných pobytů na školách, aktivity spojené v rámci školy, výzkum, účast v projektech, diskusní skupiny a další.

Lazarová a Prokopová (2004, str. 274) ve své publikaci uvádějí, že je možné do tak zvaného „Plánu vzdělávání“ zahrnout v rámci dalšího vzdělávání učitelů následující oblasti:

- supervize;
- vzdělávání spojené se setkáním s kolegy z jiných spřátelených škol formou společných akcí, exkurzí apod.;
- zajištění interního vzdělávání za pomoci externích lektorů nebo pracovníků dané školy;
- možnost samostudia;
- semináře, kurzy, konference;
- otevřené vzdělávání ve školách, které se zaměřují na specializovaná témata, jako jsou například metody práce, profesní orientace apod.)

Jednotlivé formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se odlišují zejména stupněm organizovanosti, která udává míru jejich formálnosti. V našem systému školství je pojem „další vzdělávání pedagogických pracovníků“ nejčastěji spojován s různými mimoškolními, ale i školními vzdělávacími aktivitami, které jsou realizovány formou školení, seminářů, kurzů, přednášek, dílen a workshopů, výcviku, webinářů, e-learningu ale také samostudia.

Školení – Školení vede školitel, lektor nebo instruktor, většinou se nepočítá s aktivitou publika. Jedná se o jednorázovou krátkodobou nebo střednědobou akci, která zpravidla bývá ukončena testem. Školení je vždy zaměřeno na určité téma, jehož cílem je předat informace, zkušenosti a upozornit na důležité věci, případně hrozící nebezpečí.

Seminář – Tato forma vzdělávání je vedena lektorem nebo facilitátorem (odborník na moderování diskuse, odpovídá za průběh, nikoliv za obsah vzdělávání), během které se většinou počítá s aktivním zapojením a spoluprací publika. Jedná se o většinou jednorázovou krátkodobou až střednědobou akci, jejíž cílem je další rozvoj teoretických znalostí, osvojení si vědecko-

metodických postupů v oboru, rozvoj kritického a tvořivého myšlení, rozvoj komunikativních dovedností. Zároveň seminář slouží jako možnost pro prezentování vlastního samostudia, příležitost k uspořádání si vlastních myšlenek a upevnění si názoru na základě zkušeností ostatních účastníků.

Kurz – Kurz je řízen lektorem či instruktorem. Bývá jak krátkodobý až dlouhodobý, tak jednorázový i navazující. Kurz bývá ve většině případů složen z přednášek a seminářů. Slouží k rozvoji schopností, získání nových dovedností, naučení se postupů, zdokonalení se v jazykových schopnostech. V kurzu se vyžaduje spolupráce publika a v určitých časových úsecích se očekává střídání aktivity publika a lektorů. Tato forma vzdělávání bývá zakončena zkouškou z teoretické i praktické části.

Přednáška – Přednášku zpravidla uvádí lektor, více méně bez spolupráce publika. Jedná se o krátkodobou a většinou jednorázovou akci, která může být široce, ale i úzce tematicky orientována a může být zakončena zkouškou. Cílem přednášky je předat co možná největší množství informací v krátkém časovém intervalu.

Dílno – Dílny jsou vedeny pod dohledem lektora, mistra odborného výcviku nebo animátora. Jedná se o krátkodobou a jednorázovou akci, jejíž primární cíl je nacvik určité dovednosti u animátora pomocí her nebo cvičení.

Workshop – V odborné literatuře není tento termín předně definován, ačkoliv je tento pojem v naší společnosti stále více populární. Zjednodušeně by se dal pojem „workshop“ popsat tak, že se jedná o formu mezi seminářem a cvičením. Workshop není teoretický jako seminář, ale zároveň není tak úzce zaměřen na procvičování jako cvičení. Jeho cílem je nacházet nová řešení nebo nové dovednosti využitelné v další praxi, získávání nových vlastních zkušeností z praktických činností z nejrůznějších i netradičních technik. Předpokladem pro workshop je, že každý účastník má již potřebné teoretické znalosti (proto se na teoretické znalosti jako takové nezaměřuje). Workshop podporuje u účastníků analytické myšlení, současně se jedná o druh týmové práce, která je zpravidla vedena facilitátorem.

Výcvik – Cílem výcviku je zajistit rozvoj a upevňování teoretických znalostí v praxi. Jedná se o dlouhodobou a opakovanou akci, zahrnující pouze praktické činnosti v oboru. Výcvik je veden lektorem nebo odborníkem v daném oboru. Témata výcviku jsou velice rozmanitá, ale v daném tématu velice úzce zaměřená například na psychoterapii, rozvoj osobnosti, rozvoj sociálních dovedností, rozvoj zručnosti v oblasti odborných technických pracovišť apod.

Webinář – Webinář je formou interaktivní spolupráce reálného času za pomoci online technologií. Prostřednictvím webinářů se můžou uskutečňovat školení, prezentace, konzultace i jiné formy vzájemného předávání informací a komunikace. Výhodou webináře je rychlá komunikace a možnost být účastníkem z kteréhokoliv místa, pokud je k dispozici internetové připojení. Tato forma může probíhat oboustranně – směrem od lektora k účastníkům, i od účastníků k lektorovi, a to audiovizuálně s využitím mikrofону a kamery, nebo jen textově s využitím chatu. Webináře jsou vhodné nejen pro oblast školství, ale pro jiné profese, proto v poslední době vzrůstá jejich obliba. Některé webináře jsou zpoplatněny, některé probíhají zcela zdarma. (Mužík, 2012, str. 84)

E-learning – Jedná se o výuku za pomoci výpočetní techniky. Pro někoho může být tato forma vzdělávání efektivnější než prezenční výuka, protože do jisté míry šetří náklady, čas i cestování. Zjednodušeně můžeme říct, že studující studuje vlastním tempem ve chvílích, kdy studovat chce nebo může, většinou z pohodlí vlastního domova. Výhodou e-learningu oproti webináře je, že jej lze studovat v on-line i off-line podobě. E-learning se často využívá i provádění pravidelného proškolení zaměstnanců, které tak není nutné organizovat a zaměstnanec si své školení absolvuje ve chvíli, kdy má méně práce nebo kdy se mu to hodí. Je tak možné proškolit stovky svých zaměstnanců, aniž by se jakkoliv narušil běžný chod firmy. Velikost a obsah takového kurzu může být dle potřeb od velmi krátkého proškolení, které může trvat pouze několik jednotek minut, až po několikaměsíční kurz s několika průběžnými a výstupními testy. Výhodou je, že ve vyhodnocování těchto testů se neobjevuje subjektivní zaujatost, protože testy jsou vyhodnocovány samotným systémem. Velkou nevýhodou e-learningu může být chybějící zpětná vazba, kdy studující přesně nechápe problematiku a nemá možnost se dotázat. Avšak jsou tvůrci, kteří myslí i na tyto potřeby a ke kurzu přidávají další zdroje s materiály, zakládají diskusní fóra, chatovací skupiny, videokonference nebo propojují kurz s některou sociální sítí. V souvislosti s tímto faktorem začal vznikat tzv. **Blended learning**, který kombinuje prezenční formu výuky s výukou

prostřednictvím výpočetní techniky. Mezi jednotlivými prezenčními lekcemi pracují studenti samostatně na zadaném úkolu za právě podpory e-learningu. Lektor dohlíží na samostatnou práci studentů za pomoci e-learningového programu a při společných setkáních se pak věnují právě tomu, co studenti během e-learningu nepochopili. (Barešová, 2012, str. 123)

Samostudium – Jednotlivec si za pomocí knih, odborných časopisů, odborných textů, dokumentů na internetu či z jiných sdělovacích prostředků doplňuje své znalosti. Tato forma vzdělávání je určena spíše jako příprava na vyučování, na průběžnou kontrolu nebo na zkoušky nejrůznějšího charakteru. Samostudium také slouží k formování schopnosti jedince se racionálně učit, samostatnosti v učebně-poznávacím procesu, morálně-volních vlastností, tvůrčích schopností, ke stimulaci zájmu o učení, na sbližování učebního procesu se sebevzděláváním a sebevýchovou. (Mužík, 2012, str. 94)

Další, v dnešní době velice oblíbenou formou, je možnost výjezdu pedagogických pracovníků v rámci mezinárodních projektů, do kterého spadá i projekt Erasmus+, kterému je věnovaná celá následující kapitola.

1.4. Motivace pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání

V úvodu je potřeba vymežit pojem motivace, který se v této části kapitoly klíčový. Pojem „motivace“ nemá v psychologii jednotou definici, protože se jednotliví lidé ve stejné situaci chovají zcela odlišně a stejné potřeby uspokojují různými způsoby. Stejně tak stejný jedinec může dosahovat stejného cíle v různých situacích odlišným způsobem.

„Motivace je jednou ze složek psychické regulace činnosti: zajišťuje fungování učení, aktivizuje kognitivní a motorické systémy k dosahování určitých cílů, tj. podněcuje k chování, které udržuje dynamický růst osobnosti a její vnitřní rovnováhu.“ (Nakonečný, 2004, str. 8)

Motivaci můžeme tedy chápat jako komplexní psychický proces, který zahrnuje spouštění, zaměření a regulaci aktivity jedince na objekty a cíle. Existuje spousta motivačních teorií, které hrají důležitou roli v poznávání významu motivace lidí k učení, a tím k rozvoji pedagogů prostřednictvím seberozvoje a sebevzdělávání.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, vymezením druhů dalšího vzdělávání v §1 cílí právě na motivaci k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, které povede k finančnímu zvýhodnění. Avšak v praxi toto není zcela možné, protože zařazení pedagogického pracovníka do platové třídy je na základě nejnáročnější činnosti, kterou zaměstnanec vykonává, nikoliv pouze na základě absolvování studia.

Nezbytné splnění kvalifikačních požadavků platí i pro ředitele škol a školských zařízení, kterým zákon o pedagogických pracovnících předepisuje absolvování studia pro vedoucí pedagogické pracovníky jako předpoklad pro výkon činnosti ve funkci ředitele. Ačkoliv toto studium je podmínkou k poskytování specializačního příplatku, ze zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, nevyplývá skutečnost, že k výkonu specializovaných činností je absolvování studia nezbytným předpokladem. (Poláková, 2012, str. 154-157)

Zapletalová (2013) ve své publikaci uvádí, že v našem školství chybí jednotný systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Praxe ukazuje, že jsou vzdělávací akce často vybírány zcela nahodile bez jediné návaznosti a vzájemných souvislostí, tudíž řada nesouvislých školení nemůže významně ovlivnit kvalitu pedagogické práce. Právě toto je jeden z hlavních důvodů, který vede ke skepsi k dalšímu vzdělávání. Zároveň Zapletalová zmiňuje, že chybí kontrola nabízených programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kterou jsou sice formálně akreditovány, ale kontrola jejich realizace se však neprovádí. Toto podcenění solidního teoretického vzdělávání pak často vede k nerealistickým očekáváním jednoduchých řešení a návodů. Důsledkem toho je posílení intuitivních a málo reflektovaných přístupů ve vzdělávací praxi.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jeho očekávaných efektů pro vlastní postavení a profesní dráhu, je potřebné počítat se značnou diferenciací, která vychází z různých stupňů škol, z různých regionů, z velikosti organizace (malá vesnická škola vs velká škola v krajském městě), z rozdílů v pohlaví (muži mají větší touhu ke služebnímu postupu, protože je na nich ve většině případů závislá existence rodiny, ženy naopak dávají přednost péči o rodinu) a z věkové kategorie učitelů. Právě věk učitele sehraává v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků velice důležitou roli, s narůstajícím věkem se projevuje vyšší únava, zdravotní komplikace, zvýšená potřeba klidu a odpočinku, syndrom vyhoření, vidina konce kariéry, mezigenerační vztahové problémy a další. Rovněž je také nutné zmínit zkušenosti učitelů s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, jejich spokojenost nebo nespokojenost s absolvováním vzdělávání. (Lazarová, 2006, str. 55-80)

Lze říct, že velice významným úkolem managementu všech typů škol a školských zařízeních je vést své zaměstnance k dalšímu rozvoji. Silným motivačním faktorem by pak mělo být hodnocení zaměstnanců, jeho propracovaný a jasně stanovený systém, na jehož tvorbě se podílí i zaměstnanci. Takové hodnocení by nemělo obsahovat pouze finanční oblast zhodnocení, ale také pro zaměstnance velice důležitou pochvalu a uznání, protože absence zpětné vazby je zcela demotivující. Rovněž významným motivačním činitelem v dalším vzdělávání jsou vztahy na pracovišti, které jsou ovlivněny stylem řízení, umístěním, strukturou a velikostí školy. Ideální jsou podporující a inspirativní pracovní vztahy.

V souvislosti s problematikou motivace k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je potřebné zdůraznit absenci kariérního řádu, který je provázaný s jednotným a uceleným systémem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zcela chybí jednotný systém s předpokládanými konkrétními výstupy, kurikulární strukturou a efekty, díky kterému je vzdělanostní úroveň neboli kompetenční stránka zcela nepříznivá. To vede zpravidla k tomu, že učitelé jsou nuceni a mnozí i ochotni spoléhat na zastaralé poznatky a navyklé profesní stereotypy. Z hlediska kariérního postupu je pedagog, který nastupuje do praxe po absolvování vysokoškolského studia, téměř na stejné úrovni profesního statusu, jako učitel s mnoholetou praxí, za předpokladu dalšího vzdělávání a rozvoje. Tato skutečnost se může negativně promítnout do osobní perspektivy učitele a do personální stability.

Zároveň je nezbytné v souvislosti s problematikou motivace k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků zvážit možné překážky a bariéry právě DVPP. Karel Starý (2008, str. 87-96) ve své publikaci uvádí, že mezi možné bariéry profesního rozvoje učitelů patří například přetížení učitelů a psychické vyčerpání nebo nízké profesní sebevědomí, které vyplývá ze zaměření profese na děti a mládež, dále profesní rigidita a konzervativnost zejména u starších pedagogů, kteří inovace ve vzdělávání a výchově spíše trpně snášejí, ale neakceptují, neochota projevit se před svými kolegy, absence sebereflexe a systémového řešení dalšího vzdělávání. Praxe ukazuje, že mezi možné překážky patří i nedostatek finančních prostředků na aktivity v rámci DVPP a zároveň zajištění bezproblémového chodu organizace, protože každá nepřítomnost učitele znamená komplikace v zajištění provozu školy (například formou suplování, spojování studijních skupin apod.)

V otázce motivace k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je podstatná i zkušenost s absolvovanými akcemi, především jejich obsah, uplatnitelnost poznatků v praxi, atmosféra během akce, organizační zajištění, výkon lektora. Pokud učitel nevidí přínos vzdělávání pro kvalitu jeho práce nebo se při vzdělávání necítí z jakéhokoliv důvodu bezpečně a komfortně, chuť k absolvování další vzdělávací akce klesá. Špatná zkušenost působí na jedince demotivačně. Taktéž dnešní velká široká nabídka vzdělávání hraje podstatnou roli adekvátní výběr množství akcí, aby nedošlo naopak k přesycení, které může vyvolat až averzi k dalšímu vzdělávání a profesnímu rozvoji.

Tato kapitola nastíní klíčové pojmy vztahující se k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků a jeho ukotvení v legislativě a vzdělávacím systému České republiky. Jak bylo výše popsáno, další vzdělávání můžeme chápat pomocí následujících charakteristik:

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků je proces, který je nepřetržitým a koordinovaným procesem navazujícím na pregraduální vzdělávání a je uskutečňován po celou dobu profesní dráhy daného pedagoga.
- O dalším vzdělávání pedagogických pracovníků mluvíme jako o celoživotním rozvíjení profesní kompetence učitele a trvalém osobnostním rozvoji pedagogického pracovníka.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků je celospolečensky významná oblast vzdělávání dospělých jedinců a je základním předpokladem pro transformaci českého školství.

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků je nejefektivnější formou obsahu a metod vzdělávání a výchovy v systému školství s rychlou proměnou v kontextu hospodářském, sociálním, kulturním a technickém. (Kohnová, 2004, str. 61)

Pokud hovoříme o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, je rovněž nutné brát v potaz různorodost faktorů, které ovlivňují motivaci k dalšímu vzdělávání a profesnímu a osobnostnímu rozvoji pedagogů. V dnešní době existuje nespočet metod a forem, prostřednictvím kterých se pedagog může dále vzdělávat. Jednou z forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je prozatím nezmíněná možnost výjezdu na stáž či studijní pobyt do zahraniční vzdělávací instituce v rámci programu Erasmus+, kterému bude věnovaná celá následující kapitola.

2. Projekt Erasmus + pro pedagogické pracovníky

Následující kapitola bakalářské práce se věnuje programu s názvem Erasmus+, který mohou pedagogičtí pracovníci v rámci jejich dalšího vzdělávání absolvovat. Jedná se o jeden z největších, nejznámějších a nejdoporučovanějších projektů spojující studium jednotlivce s mezinárodní mobilitou a možností cestování. Zaměřuje se na obecné informace o projektu Erasmus+, cíle projektu, strukturu programu, která vede k dosažení stanovených cílů, účastníky projektu, výhody a nevýhody projektu.

2.1. Obecné informace o projektu Erasmus+

Projekt Erasmus+ je vzdělávací program fungující pod organizací Evropské unie pro oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu. Jedná se o klíčové oblasti, které podporují občany v jejich osobním a profesním rozvoji. Samotný program vznikl roku 1987 jako program zaměřený na studentskou mobilitu s cílem přispět k modernizaci, sjednocení a internacionalizaci vysokoškolského vzdělávání v Evropě. Od té doby program postupně prošel několika změnami a úpravami v návaznosti na aktuální potřeby společnosti. V současné době je vypsán program Erasmus+ pro období 2021-2027, který navazuje na program pro období 2014-2020. „*V návaznosti na úspěch programu v období 2014-2020 zvyšuje Erasmus+ své úsilí o rozšíření příležitostí nabízených více účastníkům a širšímu okruhu organizací, přičemž se zaměřuje na svůj kvalitativní dopad a přispívá k vytváření inkluzivnějších, soudržnějších a zelenějších společností, které jsou lépe přizpůsobeny požadavkům na digitalizaci.*“ (Erasmus+, *Příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>)

V tomto novém programovém období se klade důraz na tři důležité podmínky – Erasmus+ je dostupnější studentům i ostatním, včetně zapojení více organizací a účastníků, pro které byla doposud příležitost omezena (například účastníci s postižením). Druhým úkolem je zjednodušení celého procesu podání žádosti v souvislosti s neustálým rozvojem techniky a digitální

administrativy. Třetím důležitým úkolem je ekologické snažení, například v podobě přispívání na šetrné řešení dopravy do místa, kde probíhá vzdělávání v rámci programu.

Marco Fenici (2021), evropský projektový manažer a zakladatel Europass Teacher Academy (platforma nabízející vzdělávací kurzy v rámci programu Erasmus+), říká, že nový projekt pro období 2021-2027 je ambicióznější v rozvoji a podpoře strategických prostor zúčastněných škol. Zvýhodnění mají školy, které dávají najevo svou chuť se účastnit dalších evropských projektů, a tím rozvíjet mezinárodní spolupráci. Také zmiňuje otevřenost, kdy jsou do projektu zapojeny i školy a organizace, které nemají dostatečné množství zdrojů, či informací. Zároveň je nově vytvářena snaha začlenit co největší množství možných uchazečů včetně dětí již v předškolním věku. V neposlední řadě zmiňuje, že projekt pro nové období je inkluzivnější a nabízí možnosti i studentům, kteří nemají zapojení tak jednoduché jako ostatní. Myslím tím především lidi s pohybovými či zrakovými problémy, kterým jsou poskytována speciální vozidla pro přepravu či možnost doprovázející osoby. Dále se část rozpočtu nově využívá na financování jazykové přípravy.

Realizaci celého programu Erasmus+ zajišťuje Evropská komise, která je zároveň i zodpovědným orgánem za fungování programu. Komise má na starosti rozpočet, stanovuje cíle, kritéria a priority programu pro dané období. Hraje podstatnou roli i v usměrňování a dohlížení na celkovou realizaci programu na evropské úrovni a následnou kontrolu a zhodnocení. Evropská komise je taktéž zodpovědná za monitorování a koordinaci struktur, které zabezpečují fungování programu na mezinárodní úrovni. Celá realizace programu Erasmus+ je Evropskou komisí nepřímo řízená. To znamená, že komise decentralizuje dílčí úkoly spojené s plněním programu přímo národním agenturám. Tím zajišťuje, že se program dostává co nejbližší ke svým příjemcům a přizpůsobuje se rozmanitosti jednotlivých národních systémů vzdělávání, odborné přípravy a mládeže. Každý stát zapojený do programu si zvolí jednu či více národních agentur, které vykonávají právě úlohu zprostředkovatele programu pro své občany.

2.2. Cíle projektu Erasmus+

Program Erasmus+ ve spolupráci s Evropskou komisí určil cíle, kterými se snaží o modernizaci a posílení hlavních výzev v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, za účelem zlepšení současného dění v Evropě. Cíle jsou rozděleny do dvou oblastí – obecné cíle definované na základě priorit Evropské unie stanovených v klíčových politických dokumentech a na specifické cíle, které doplňují cíle obecné.

2.2.1. Obecné cíle

Obecným cílem programu Erasmus+ je prostřednictvím celoživotního učení podpořit vzdělávání, profesní a osobní rozvoj osob v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu v Evropě i mimo ni. Tento cíl vede k přispívání k udržitelnému růstu, kvalitním pracovním místům a sociální soudružnosti. Dále podněcuje inovace a posiluje evropskou identitu a aktivní občanství. „*Program tak představuje klíčový nástroj pro budování Evropského prostoru vzdělávání, jenž pomocí agend stanovených pro jednotlivá odvětví podporuje evropské strategické spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.*“ (Erasmus+, *Příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>)

Mimo jiné program hraje významnou roli při prosazování spolupráce v oblasti politiky mládeže na základě strategie Evropské unie pro mládež pro období 2019-2027 a pro rozvoj evropského rozměru ve sportu.

2.2.2. Specifické cíle

Program má tři specifické cíle, které doplňují obecný cíl. První z cílů je podpora vzdělávací mobility jednotlivců a skupin, s tím i související spolupráci, kvalitu, inkluzi a rovnost, kreativitu a inovaci na úrovni organizace a politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Druhým specifickým cílem programu je podpora mobility v oblasti neformálního a informálního učení a aktivní zapojení mladých lidí, a s tím související spolupráci, kvalitu, inkluzi, kreativitu a inovaci na úrovni organizace a politiky v oblasti mládeže.

Posledním, třetím definovaným cílem programu je podpora vzdělávací mobility pracovníků v oblasti sportu, a s tím související spolupráci, kvalitu, inkluzi, kreativitu a inovaci na úrovni sportovní organizace a politiky v oblasti sportu. (Erasmus+, *Příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>)

2.3. Struktura programu Erasmus+

Aby bylo dosaženo cílů programu Erasmus+ v období 2021-2027, je potřebná realizace následujících klíčových akcí, které podporují jednotlivé aktivity:

Mobilita jednotlivců – Tato klíčová aktivita zahrnuje akce jako mobilitu studentů a pracovníků, díky níž jednotlivci získávají příležitost studovat nebo nabýt profesní zkušenosti v jiné zemi. Dále aktivitu participace mládeže, kdy formální skupiny mladých lidí nebo mládežnických organizací cílí na pomoc mladým lidem angažovat se a naučit se zapojovat do demokratického života, na zvýšení povědomí o společných hodnotách a základních právech v Evropské unii a na přispívání k dosahování společných cílů Evropské unie. Mimo jiné tato aktivita nabízí i příležitost v oblasti jazykového vzdělávání všech účastníků mobility v zahraničí, a to ve formě e-learningu, který nabízí při učení se jazyku flexibilitu a dostupnost odkudkoliv.

Spolupráce mezi organizacemi a institucemi – Program Erasmus+ se zabývá nejen mobilitou jednotlivců a skupin, ale také spoluprací v oblasti inovací, výměny osvědčených postupů a budování mezinárodního partnerství. Právě prostřednictvím nadnárodních nebo mezinárodních projektů na podporu spolupráce mezi organizacemi a institucemi zapojených do vzdělávání se zvyšuje přínos vzdělávání v sociálně-ekonomické oblasti. Klíčové akce této aktivity jsou aliance pro strategická partnerství, projekty pro budování kapacit a strategických partnerství v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, a neziskové sportovní akce.

Podpora rozvoje politik a spolupráce – Tato klíčová aktivita podporuje akci zvanou *Evropská mládež spolu*, jež cílí na mládežnické organizace na základní úrovni i na větší organizace. Akce v rámci této aktivity přispívají k ještě širšímu oslovení mladých lidí, díky čemuž je zajištěna rozmanitost názorů. Taktéž se tato aktivita zaměřuje na zvýšení kvality a modernizace systému vzdělávání a odborné přípravy, na rozvoj evropské politiky mládeže prostřednictvím spolupráce mezi členskými státy, především prostřednictvím otevřené metody koordinace a strukturovaného politického dialogu s mladými lidmi například v rámci konferencí. (Erasmus+, *Příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>)

2.4. Účastníci projektu Erasmus+

Jak již napovídá název této práce, *Přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy*, projekt mobility i spolupráce není přístupný pouze pro studenty vysokých škol, ale také pro vzdělávání zaměstnanců MŠ, ZŠ, SŠ, žáky od předškolního věku a dospělé odborníky fungující ve vzdělávací oblasti. Zjednodušeně řečeno, program Erasmus+ je určen pro lidi různých věkových kategorií. Účastníky, kteří se do programu zapojují můžeme rozdělit na dva hlavní subjekty. Prvním subjektem jsou účastníci jako jednotlivci, kteří představují hlavní cílovou skupinu programu. Erasmus+ nabízí příležitost pro studenty, zaměstnance škol a školských zařízení, praktikanty a mladé lidi. Účastníkem také může být dobrovolník zapojující se do některého z evropských projektů nebo i mladším jednotlivcům, kteří dostávají možnost zúčastnit se výměnného pobytu.

Druhým subjektem jsou účastnické organizace, které mají za úkol zastupovat účastníky programu a zároveň navrhovat a realizovat projekty v souladu s programem Erasmus+. Pokud je konkrétní navržený projekt vybrán k realizaci, organizace se stává příjemcem grantu.

Do programu Erasmus+ je v současnosti zapojeno 28 členských států Evropské unie a 6 států, které nejsou členy Evropské unie (Severní Makedonie, Island, Norsko, Srbsko, Lichtenštejnsko, Turecko). Program zároveň umožňuje zapojení se do většiny svých programů partnerským státům

sousedících s Evropskou unií. (Erasmus+, *příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>)

2.5. Výhody a nevýhody projektu Erasmus+

K posouzení výhod a nevýhod projektu Erasmus+ považují za potřebné pracovat s průběžným a závěrečným hodnocení programu za uplynulé období. Protože nyní běží program v období 2021-2027, není možné do hodnocení nahlédnout. Za předchozí období, tj. 2014-2020, průběžné a závěrečné hodnocení probíhá do konce roku 2024. Na základě informací získaných z několika nezávislých studií je možné představit alespoň některé výhody a nevýhody programu Erasmus+.

Evropská komise vydala studii s názvem *Hodnocení programu Erasmus+ v polovině období (2014-2020)*, ve které se zaměřila na účinnost, relevantnost, koherentnost, efektivnost a evropskou přidanou hodnotu programu. Z hodnocení účinnosti vyplývá, že úroveň spokojenosti zúčastněných stran i širší veřejnosti dosahuje 90 %. Jedním z hlavních zjištění je, že program Erasmus+ má značný vliv na akademický, profesionální i osobnostní rozvoj v porovnání s ostatními programy mobility. Zároveň je u účastníků programu o 19 % vyšší pocit sounáležitosti k Evropě.

V oblasti hodnocení relevantnosti se ukázalo, že cíle programu Erasmus+ pro období 2014-2020 byly dobře nastavené, program je sladěn s politikou Evropské unie, a tím se dokáže lépe přizpůsobovat jejím prioritám než předcházející programy v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu. Zároveň zlepšení vykazuje i geografická rovnováha využití programu. Menší státy a státy střední a východní Evropy jsou lépe integrovány do programu než v předchozích letech.

Program Erasmus+ je propojen s důležitými politikami a programy Evropské unie. Tato jeho silná vnitřní koherentnost vyplývá z faktu, že program pokrývá celoživotní vzdělávání prostřednictvím formálního, neformálního a informálního vzdělávání. Taktéž vzrostla i spolupráce mezi jednotlivými subjekty.

Další hodnocenou oblastí programu je efektivita. Program Erasmus+ je podle studie efektivní z více perspektiv. Veškeré náklady na akce programu, na mobilitu studentů, nákladů na řízení dílčích aktivit jsou efektivně a přiměřeně využité. Také rozdělení dílčích úkolů mezi Evropskou komisí, národní orgány a agentury se ukazuje jako efektivní krok, protože se díky tomu program snáze přibližuje cílovým skupinám. Z výsledků studie také vyplývá, že díky zjednodušení fungování programu ve více oblastech a integraci bývalých programů do jednoho, se celý proces zefektivnil. Program zjednodušil celou řadu procesů jako jsou například zjednodušené granty, digitalizace a online jazyková podpora.

V oblasti Evropské přidané hodnoty se stal program Erasmus+ hlavním programem Evropské unie pro vzdělávání a odbornou přípravu. Studie konstatuje, že díky tomuto programu se ukazují pozitivní účinky na evropskou vzdělávací mobilitu, nadnárodní spolupráci mezi organizacemi a partnerskými státy, integraci mezi evropskými státy a na postoj účastníků k Evropské unii.

Evropská komise zveřejnila mimo již výše zmíněné i studii s názvem *Studie vlivu programu Erasmus+ na vysokoškolské vzdělávání*, do které se zapojilo 77 000 studentů a zaměstnanců. Tato studie analyzuje efekty programu Erasmus+ na jednotlivce a organizace v pěti oblastech, zde ale budou uvedeny výsledky pouze některých v návaznosti na téma této bakalářské práce.

Studenti, kteří absolvovali mobilitu v rámci programu uvádí, že byli v zahraničí vystaveni jiným vyučovacím metodám a vzdělávacím postupům, které jim pomohly k objevení svých silných a slabých stránek. Více jak dvě třetiny poté začaly využívat nové vzdělávací techniky ve své domácí vzdělávací instituci. Účastí v programu Erasmus+ 9 z 10 účastníků pociťuje zlepšení v komunikačních schopnostech, flexibilitě, kreativitě, adaptabilitě, schopnosti řešit problémy a také v jazykové vybavenosti. Více než polovina všech účastníků uvádí i zlepšení vlastních digitálních dovedností. Absolventi programu Erasmus+ také vnímají zlepšení kompetencí, které pomáhají posilňovat sociální soudržnost, toleranci a otevřenost k jiným evropským kulturám.

Tato studie také zkoumala osobnost, postoje a chování účastníků programu. Zejména jejich sebedůvěru ve vlastní rozhodnutí a schopnost se vyrovnat se s výzvou a stresem, který může

výjezd v rámci programu v mnohých účastnících vyvolat. Dále se po dobu mobility zvyšuje schopnost stanovit si a dosáhnout vlastních cílů, ochota poznat nové kultury a lidi a vylepšení si vlastní jazykové vybavenosti.

Ačkoliv je program Erasmus+ jedním z nejznámějších a nejoblíbenějších programů vzdělávání, nese s sebou i jistá negativa neboli překážky. Ze studie vyplývá, že největší překážkou pro absolvování mobility v rámci programu jsou finanční náklady, které jsou spojeny s náklady na pobyta a s nejistotou výše finančního grantu poskytovaného programem Erasmus+. Nutno ale podotknout, že se v program na toto úskalí snaží reagovat tím, že v tomto období poskytuje podporu účastníkům a organizacím ze znevýhodněného prostředí. Jako další úskalí uvádějí účastníci programu to, že mají nedostatek informací o programu a jeho fungování od domácí organizace. Právě podpora ze strany domácí organizace je jedním z klíčových faktorů pro zkvalitňování mobility. 29 % účastníků uvádí, že je pro ně zátěží nedostatečná jazyková vybavenost. Pro 47 % respondentů jsou jednou z hlavních překážek rodinné důvody a osobní vztahy. Naopak překvapivě samotný výběrový proces, kterým musí každý uchazeč o mobilitu projít, není považován za významnou překážku.

Tato kapitola podrobněji nastínila jednu z forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, konkrétně program Erasmus+, který je pod záštitou Evropské unie. Popsala cíle programu pro nynější období, tedy období 2021-2027, ve kterém je jedním z hlavních cílů podpora vzdělávání, profesní a osobní rozvoj osob v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu v nadnárodním měřítku. Dále zkoumala strukturu programu, díky které může dojít k naplnění stanovených cílů v daném období. V neposlední řadě vymezuje na základě studií vydaných Evropskou komisí výhody a nevýhody programu Erasmus+, jež jsou klíčové pro empirickou část této bakalářské práce, která zkoumá právě možné přínosy programu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky a pro školu jako vzdělávací organizaci.

3. Metodologie výzkumu

V návaznosti na teoretickou část této bakalářské práce, která se primárně zaměřovala na jednu z možných forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a to na mobilitu v rámci programu Erasmus+, je v této výzkumné části žádoucí průzkum hlavních přínosů, možných překážek a bariér programu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy a pro školu jako vzdělávací organizaci. Gavora (2010, str. 12) výzkum definuje jako „*systematický způsob řešení případných problémů rozšiřující hranice lidského vědomí. Pomocí výzkumu dochází k potvrzení nebo vyvrácení dosavadních poznatků, anebo se poznatky získávají nové.*“ Pro výzkum v této práci byla vybrána jedna nejmenovaná základní škola, především z důvodu samotného profesního působení autorky této práce v dané škole.

Kapitola je rozdělena do pěti dílčích podkapitol, které popisují výzkumný problém a samotný cíl výzkumu této bakalářské práce. Další podkapitola popisuje zvolené metody výzkumu, které jsou použity za účelem naplnění stanoveného cíle. Následně je popsán výzkumný vzorek, pedagogičtí pracovníci základní školy, která je již pár let aktivním účastníkem programu Erasmus+. V závěrečných podkapitolách jsou vyhodnoceny jednotlivé kroky výzkumu – dotazníkové šetření a hloubkové polostrukturované rozhovory.

3.1. Cíl výzkumu a výzkumný problém

Cíl výzkumu a zároveň výzkumný problém spočívá v identifikaci hlavních přínosů, možných překážek a bariér programu Erasmus+ pro vybranou základní školu, která je již čtvrtým rokem účastníkem zahraničních výjezdů a mezinárodních spoluprací v rámci projektu. Celý výzkumný problém je sledován z pohledu vedení školy a pedagogických pracovníků. Hlavním cílem je tedy popsat implementaci programu Erasmus+ do vybrané základní školy a identifikovat hlavní přínosy, překážky a bariéry této implementace pohledem vedení školy a pedagogických pracovníků.

Na základě výše uvedeného cíle tohoto výzkumu bylo stanoveno pět výzkumných otázek:

- Jaké jsou přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy z pohledu vedení školy?
- Jaké pozitivní a případně negativní aspekty má projekt Erasmus+ na zapojenou školu?
- Jaké přínosy popisují pedagogové, kteří se projektu zúčastnili?
- Jaké případné negativní aspekty projektu uvádějí pedagogové, kteří se projektu zúčastnili?
- Jaká je motivace pedagogických pracovníků pro výjezd v rámci projektu Erasmus+?

3.2. Metody výzkumu

Pro účely této bakalářské práce v návaznosti na zvolené téma a pro lepší pochopení výzkumného problému bylo tak provedeno dotazování kvantitativní i kvalitativní metodou. Nejprve bylo zahájeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnili pedagogičtí pracovníci základní školy, kteří se minimálně jednou během svého působení na vybrané základní školy zúčastnili výjezdu v rámci programu Erasmus+. Dotazník byl respondentům rozeslán v elektronické podobě za účelem úspory materiálu a umožnění respondentům dotazník vyplnit odkudkoliv a v jakoukoliv dobu. Ucelený dotazník je přílohou č. 1 této bakalářské práce.

Navazující výzkumnou metodou na dotazníkové šetření byl zvolen hloubkový polostrukturovaný rozhovor s vybranými pedagogickými pracovníky, kteří byli zapojeni do programu Erasmus+, který měl spíše charakter dokreslení zjištění vyplývajících z dotazníkového šetření. Polostrukturovaný rozhovor s ředitelem školy a koordinátorkou výjezdů v rámci projektu Erasmus+ byl zvolen za účelem zjištění, jak probíhá implementace projektu do základní školy.

3.3. Výzkumný vzorek

Výzkumným vzorkem pro tuto bakalářskou práci byli pedagogičtí pracovníci vybrané základní školy, která je již čtvrtým rokem účastníkem zahraničních výjezdů a mezinárodních spoluprací v rámci programu Erasmus+. Zároveň pro účely tohoto výzkumu bylo potřebné, aby se vybraný

pedagogický pracovník zúčastnil alespoň jednou v rámci svého profesního působení na již zmíněné základní škole zahraničního výjezdu v rámci projektu.

3.4. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Jednou ze zvolených metod výzkumu bylo dotazníkové šetření, na který navázali hloubkové polostrukturované rozhovory s vybranými respondenty. Dotazník byl odeslán třiceti dvěma pedagogickým pracovníkům vybrané základní školy, kteří se zúčastnili alespoň jednou během vykonávání své profese na dané základní škole zahraničního výjezdu v rámci projektu Erasmus+. Celkem se shromáždilo 19 odpovědí.

Dotazník obsahoval 11 otázek, z toho dvě otázky byly čistě formálního charakteru. Zjišťovaly pouze dodatečné informace, jako je jméno dotazovaného pro případnou pozdější možnost oslovení k poskytnutí hloubkového rozhovoru. Zbývající otázky cílily na výzkumný problém této práce. Pro dotazníkové šetření byly zvoleny převážně otevřené otázky, ve kterých mohli respondenti vyjádřit svůj názor, postoj k dané problematice a vlastní zkušenosti se zahraničními výjezdy v rámci programu Erasmus+. Do dotazníkového šetření se zapojilo celkem 19 pedagogických pracovníků vybrané základní školy. Některé vyplněné dotazníky jsou k nahlédnutí v příloze č. 2 této bakalářské práce. Tabulka se zakódovanými odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky je k nahlédnutí v příloze č. 3. V následujících částech textu jsou analyzovány a vyhodnoceny odpovědi na jednotlivé otázky

Q1. Pozice ve škole.

První otázka se zaměřovala na pozici dotazovaného ve škole. Tato otázka byla zvolena z důvodu následujících otázek, které zjišťují přínosy pro základní školu z pohledu vedení školy. Z toho vyplývá, že odpovědi respondenta, který je ve vedoucí pozici na základní škole, budou pro danou otázku přínosnější a relevantnější.

Graf 1: Pozice respondenta ve škole

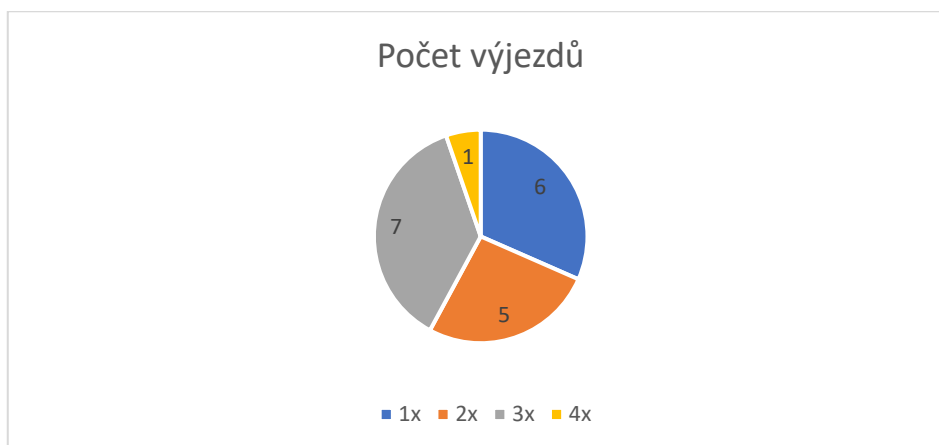
Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se zúčastnili zástupci z řad vedení školy, pedagogové 1. i 2. stupně, asistentka pedagoga, vychovatelka ve školním klubu a pracovnice školního pedagogického pracoviště.

Q2. Kolikrát jste se zúčastnil/a zahraničního výjezdu Erasmus+ během vykonávání své profese na základní škole?

Druhá otázka se dotazovala na počet zahraničních výjezdů v rámci programu Erasmus+ daného respondenta. Počítá se pouze s výjezdy, které proběhly během profesního působení na vybrané základní škole. Stejně jako u předchozí otázky, i zde se pouze využívá informace, která dopomůže s relevantností u odpovědí na následující otázky. Respondent, který se zúčastnil více výjezdů, bude mít větší nadhled a více zkušeností než respondent, který v rámci vykonávání své profese vyjel pouze jednou. Na vybrané základní škole se zahraniční výjezdy programu Erasmus+ realizují od školního roku 2020/2021. Tento rok je již čtvrtý rokem, každý účastník má možnost vyjet jednou ve školním roce, pokud splní kritéria výběrového řízení, které probíhá vždy v červnu předchozího školního roku.

Graf 2: Počet výjezdů

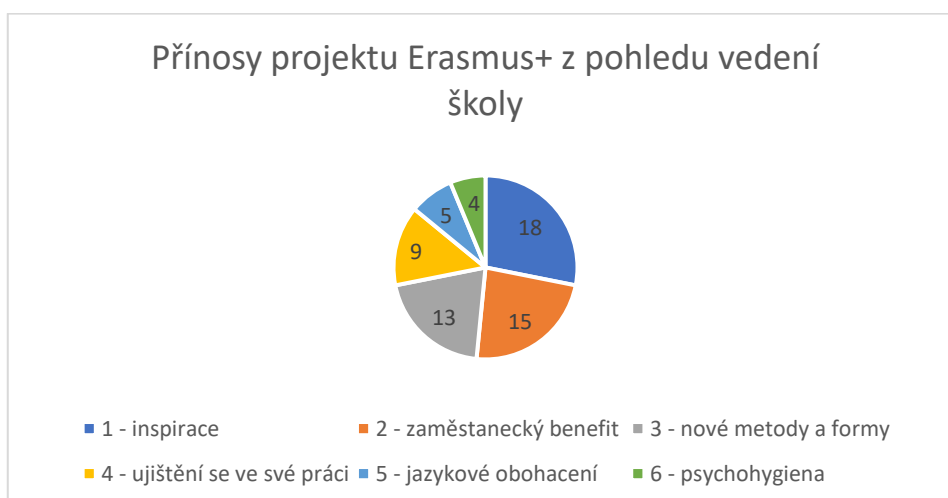
Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se z 19 respondentů zúčastnil pouze jeden čtyřech výjezdů, 7 respondentů tří výjezdů, 5 respondentů dvou výjezdů a 6 respondentů prozatím jen jednoho výjezdu.

Q3. Jaké jsou podle Vás přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy?

Třetí otázka byla uvozena větou „Nyní se zkuste zamyslet z pohledu vedení naší školy.“ Následně se dotazovala na přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy z pohledu vedení.

Graf 3: Přínosy projektu Erasmus+ z pohledu vedení školy

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi nejčastějšími odpověďmi se objevovala „inspirace v zahraničí“ a to jak inspirace ve fungování jiné školy, tak inspirace z jiných kultur. 15 z 19 respondentů možnost výjezdu v rámci toho programu považuje za zaměstnanecký benefit. Další z častěji se vyskytujících odpovědí bylo čerpání nových metod a forem výuky a organizace školy. Také 9 z 19 respondentů zmiňuje, že je dobré čerpat nejen pozitivní, ale i negativní zkušenosti a tím se více utvrdit v tom, že to, co děláme, děláme dobře a jsme za to rádi. V neposlední řadě uvádějí možnost jazykového obohacení a psychohygieny spojené s vycestováním.

Q4. Myslíte si, že má projekt Erasmus+ pozitivní dopady na naši školu? Jaké?

Čtvrtá otázka zjišťovala, zda a jaké má program Erasmus+ pozitivní dopady na základní školu.

Graf 4: Pozitivní dopady na školu

Zdroj: vlastní zpracování

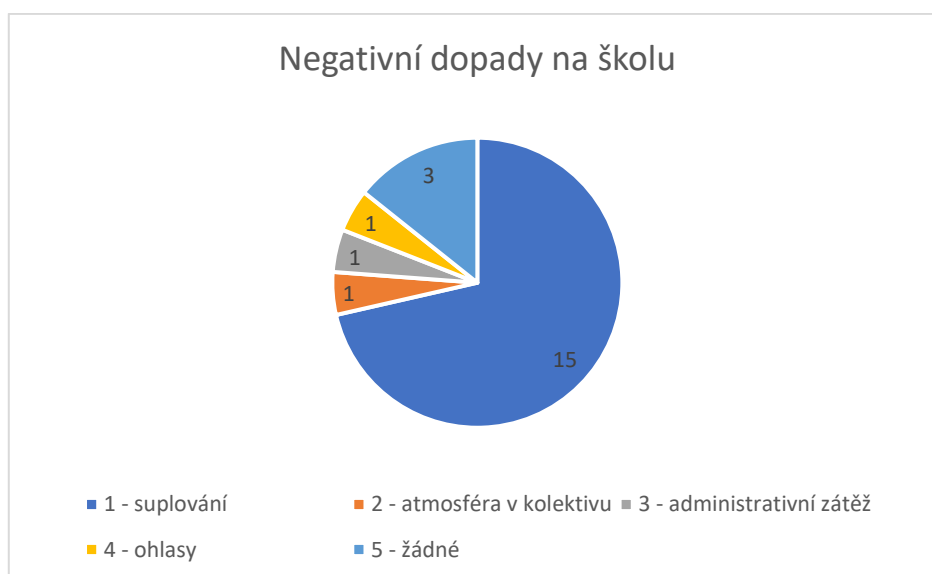
18 z 19 respondentů odpovědělo jednoznačně ano. Jednou nejčastějších z odpovědí bylo, že se respondentům líbí, jak se škola seznamuje s novými partnery, navazuje přátelství a spolupráci s Evropou. Další zajímavou odpovědí na tuto otázku bylo, že nám tyto výjezdy otevírají mysl a nutí nás přemýšlet nad vlastní prací v jiných souvislostech. Také se v odpovědích objevilo, že učitelé díky tomu získávají více názorů a poznávají kontext školství z širšího hlediska, což je pro

další smýšlení a pro profesní rozvoj velice potřebné. Jeden ze všech respondentů, který ve své odpovědi neměl jednoznačné ano, odpověděl, že si není upřímně jistý, zda mají výjezdy pozitivní dopady na naši školu. Dále uvádí, že si nevšiml změn, za které by byl zodpovědný výjezd učitelů ze školy. Jako pozitivní dopad vnímá samostatnou možnost vycestování, a to jak dětí, tak učitelů. Zde se nabízí otázka, do jaké míry v této otázce hraje role subjektivního vnímání fungování naší školy, zkušenosti získané během absolvovaného výjezdu a celkově vnímání změn, i když menších dílčích změn, v prostředí školy.

Q5. Má také projekt Erasmus+ negativní dopady na naši školu? Jaké?

Následující otázka navazovala na otázku předchozí a ptala se naopak na negativní dopady výjezdů v rámci programu Erasmus+ na základní školu.

Graf 5: Negativní dopady na školu

Zdroj: vlastní zpracování

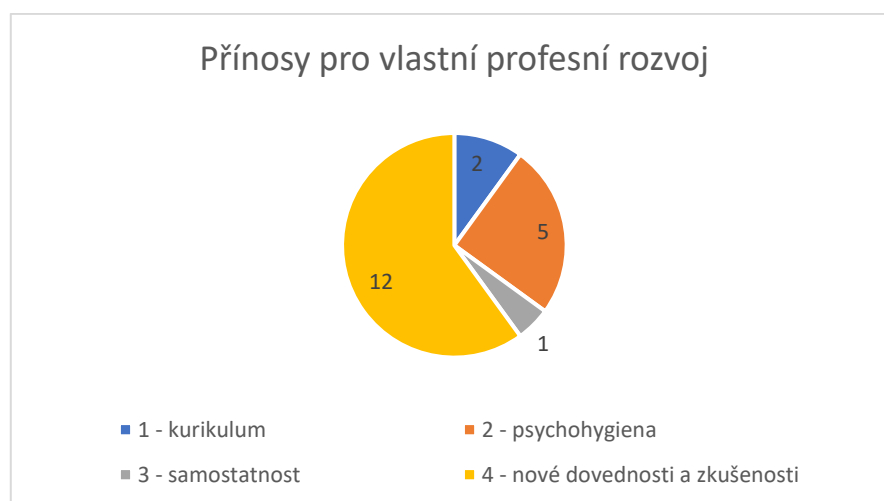
V 15 z 19 odpovědí se vyskytuje negativní dopad v podobě větší zátěže pro pedagogické pracovníky, kteří na výjezdu nejsou a dopadá na ně suplování, stejně tak pedagogové, kteří vyjíždějí, mají za povinnost připravit veškeré podklady a materiály pro suplování. Také v jedné z odpovědí se vyskytuje zmínka o možném vytváření dusné atmosféry v kolektivu a případné

zklamání jedince, pokud není na daný výjezd vybrán. Jeden z vedoucích pracovníků ve své odpovědi uvedl, že jako negativní dopad na školu vnímá administrativní zátěž, která je s výjezdy a celkově s možností být zapojen do tohoto programu velice náročná časově i obsahově. Dále se objevila poměrně překvapivá odpověď, ve které stojí, že respondent zaznamenává jako negativní projev ohlasy ze strany některých rodičů žáků naší školy. Rodiče tyto výjezdy vnímají jako něco navíc a zbytečného a říkají, že tento čas by měl být věnován jejich dětem ve škole. Zároveň respondent dodává, že se jedná pouze o jednotky rodičů.

Q6. Jaké jsou přínosy zahraničních výjezdů v rámci projektu Erasmus+ pro Vás a Váš profesní rozvoj?

Šestá otázka se zaměřila na přínosy zahraničních výjezdů pro respondenty a jejich profesní rozvoj.

Graf 6: Přínosy pro vlastní profesní rozvoj

Zdroj: vlastní zpracování

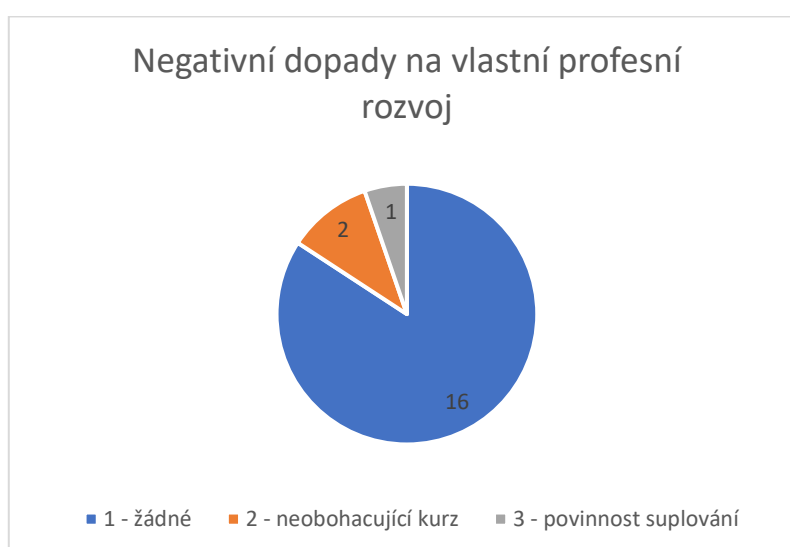
Dva respondenti odpověděli, že jako přínos vnímají obohacení v kurikulárních otázkách. Oba respondenti nezávisle na sobě pracují na vlastní odborné práci, která srovnává a analyzuje různé kurikulární dokumenty daného předmětu napříč státy Evropy. 5 z 19 respondentů uvádí, že je tato forma jejich dalšího vzdělávání i mentálním odpočinkem a psychohygienou, která je během hektického školního roku více než vítaná. Jeden respondent uvádí, že je pro něj velkým přínosem se otrkat v cizí zemi, být samostatný – vyřídít si sám ubytování, dopravu apod. v cizím jazyce

v pro něj neznámé zemi. 12 z 19 respondentů mimo jiné uvádí, že nabývají nových dovedností v jejich profesní stránce, učí se inovativním metodám a formám výuky, získávají nové materiály a inspirace do výuky.

Q7. Vnímáte také nějaké negativní dopady těchto výjezdů na Vás a Váš profesní rozvoj? Jaké?

Další otázka se ptala respondentů naopak na negativní dopady na ně a na jejich profesní rozvoj.

Graf 7: Negativní dopady na vlastní profesní rozvoj

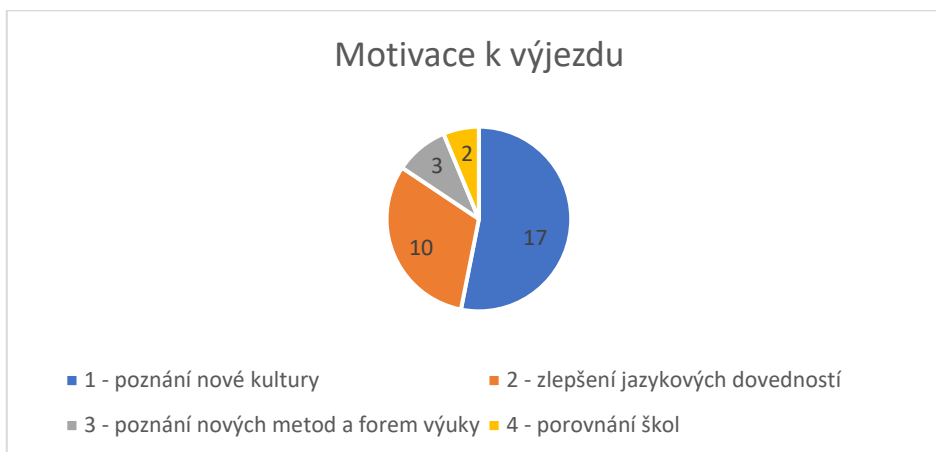
Zdroj: vlastní zpracování

16 z 19 dotázaných nepocítují žádné negativní dopady na ně samotné a jejich profesní rozvoj. 2 z 19 uvádí, že cítili negativní dopady pouze v rámci vybraného vzdělávacího kurzu, který obsahem neodpovídal jejich očekávání a nebyl pro ně nikterak obohacující. 1 ze všech respondentů uvádí negativní dopad pouze v případě, kdy jsou kolegové na výjezdu a na dotyčného respondenta spadá povinnost suplování. Což je pravda a je znatelné, když se někdy sejde více výjezdů v jednom období, především na jaře, a je potřeba využívat více pomoci o pedagogů, kteří jsou přítomni ve škole. Na druhou stranu všichni ve škole mají stejné možnosti a příležitost, ale určitě je možné i toto vnímat jako jeden z negativních dopadů na jedince.

Q8. Uved'te, co Váš motivuje k účasti na zahraničním výjezdu v rámci projektu Erasmus+.

Osmá otázka v dotazníku cílila na motivaci k účasti na zahraničních výjezdech.

Graf 8: Motivace k výjezdu

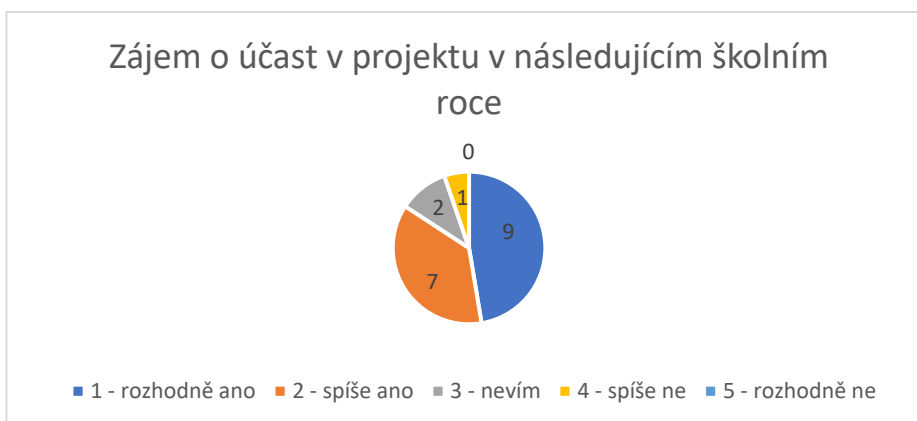

Zdroj: vlastní zpracování

17 z 19 respondentů uvedlo, že je motivuje možnost vycestovat, poznat novou zemi a kulturu. Dále 10 z 19 vidí motivaci i v možnosti zlepšit komunikaci v cizím jazyce, převážně v anglickém. Mezi dalšími odpověďmi se objevila touha poznat jiné výukové metody, organizaci výuky, seznámit se s novými kolegy, srovnat to, co děláme ve škole, s jinými školami a systémy.

Q9. Pokud by byla i v následujícím školním roce možnost přihlásit se na zahraniční výjezd v rámci projektu Erasmus+, zúčastnil/a byste se?

Graf 9: Zájem o účast v projektu v následujícím školním roce

Zdroj: vlastní zpracování

Q10. Krátce zdůvodněte Vaši odpověď na předchozí otázku.

Poslední dvě otázky v dotazníku spolu souvisely. První se dotazovala, zda by se dotazovaný opětovně zúčastnil zahraničního výjezdu v rámci programu a následující otázka vyžadovala krátké zdůvodnění rozhodnutí. Odpověď „rozhodně ano“ zvolilo celkem 9 respondentů. Někteří to odůvodňují tak, že je to pro ně skvělá šance a příležitost vycestovat, poznat něco nového nejen po pracovní stránce. Další z respondentů také uvádí „Rozšiřuje mi to obzory, jak je na tom školství v jiných částech Evropy, také inspiraci a někdy také vděk za to, kde žiji a pracuji.“ 7 z 19 respondentů zvolilo možnost „spíše ano“. U těchto respondentů se převážně opakovalo odůvodnění, že je to dobré získání nových zkušeností, ale je náročné si vybrat doopravdy vhodný kurz s daným zaměřením, případně stínování ve škole, která nabízí právě to, co daný respondent využije ve své vlastní praxi. 2 respondenti na otázku odpověděli volbou „nevím“. Jeden z nich to odůvodnil tím, že dá rád přednost vycestovat dalším kolegům, kteří ještě tuto zkušenost neměli šanci získat. Druhý respondent uvádí, že se není jistý, zda to má celé ten kýžený přínos pro školu, protože ne vždy jsou účastníci rozmístěni tak, aby nové zkušenosti měly přínos jak pro ně samotné, tak pro školu. Pouze jeden respondent z 19 dotazovaných odpověděl, že by se dalšího výjezdu v rámci programu Erasmus+ nezúčastnil. Jako důvod uvedl náročné časové sladění pracovních a rodinných povinností před a během výjezdu.

3.5. Vyhodnocení hloubkových rozhovorů s vybranými respondenty

Jako doplňující metoda k předchozímu dotazníkovému šetření byla zvolena metoda polostrukturovaných hloubkových rozhovorů, které cílily především na rozvinutí odpovědí, které respondent uvedl v dotazníku. Pro tuto část byly vybráni tři respondenti – ředitel školy, jehož pohled je na celou problematiku více než žádaný vzhledem k jádru výzkumu. Dále pak byla vybrána zástupkyně školy pro 1. stupeň a učitelka 2. stupně, která zároveň ve škole působí jako koordinátorka školního parlamentu a školních projektů. Obě byly vybrány na základě jejich odpovědí v dotazníku, které nabízely odpovědi více rozvést a tím proniknout více do hloubky. Zároveň obě vzhledem k jejich pozici ve škole mají větší náhled na problematiku z pozice vedení školy, do kterého svými funkcemi spadají. Tyto tři rozhovory byly zpracovány do tabulky 1, která shrnuje hlavní přínosy, překážky a bariéry projektu Erasmus+ na základní škole, jak byly identifikovány během doplňujících polostrukturovaných rozhovorů s vedením a učiteli školy.

Tabulka 1: Přínosy, překážky a bariéry projektu Erasmus+ na základní škole

Kategorie	Kód	Komentář
Přínosy		
Profesní a osobní rozvoj	Získání nových dovedností a zkušeností	Učitelé využívají nové poznatky ve výuce a zvyšují svou odbornou kvalifikaci.
	Navázání nových kontakt a přátelství	Účast na projektu podporuje mezilidské vztahy a profesní síť.
	Seznámení s novými výukovými metodami	Přenos inovativních metod do výuky obohacuje vzdělávací proces.
Rozvoj školy	Finanční prostředky pro rozvoj školy	Projekty přinášejí finance na vybavení a jiné potřeby školy.
	Zvýšení prestiže školy	Účast na mezinárodních projektech zvyšuje prestiž a atraktivitu školy.
Kulturologické obohacení	Seznámení s jinými vzdělávacími systémy a kulturami	Interkulturní výměna obohacuje učitele i žáky.
Překážky		
Suplování	Vysoká náročnost na suplování	Neustálé suplování zatěžuje kolegy a ovlivňuje konzistenci výuky.
Administrativní zátěž	Časově náročná administrativa	Administrativní práce spojená s projektem zabírá čas určený pro přímou výuku.
Návraty po nepřítomnosti	Obtížné navázání na předchozí práci	Návraty po dlouhé nepřítomnosti způsobují ztrátu kontinuity ve výuce.
Bariéry		
Rodinné problémy	Obtížné skloubení s rodinným životem	Dlouhodobé pobyty mimo domov mají negativní dopad na rodinný život učitelů.
Transparentnost výběru	Netransparentnost a nespravedlnost výběru účastníků	Proces výběru není vnímán jako spravedlivý, což může vést k nespokojenosti a ztrátu důvěry mezi zaměstnanci.

Zdroj: vlastní zpracování

Tato tabulka poskytuje ucelený přehled o přínosech, překážkách a bariérách projektu Erasmus+ na vybrané škole. První kategorií mezi přínosy je profesní a osobní rozvoj. Respondenti hodnotí projekt pozitivně zejména z hlediska profesního a osobního růstu. Účast na projektu jim umožňuje získávat nové dovednosti a zkušenosti, které následně využívají ve výuce. Dalším důležitým aspektem je také navazování nových kontaktů, spolupráce a přátelství, které přispívají k jejich osobnímu i profesnímu rozvoji. Seznámení se s novými výukovými metodami a jejich následná implementace do vyučování přináší inovativní přístupy do vzdělávacího procesu ve škole.

Druhou neméně podstatnou kategorií v přínosech projektu je samotný rozvoj školy. Projekty přinášejí škole finanční prostředky, které jsou využívány na její rozvoj. Zvýšená prestiž školy díky účasti na mezinárodních projektech přispívá k její atraktivitě pro žáky i učitele.

Poslední definovanou kategorií přínosů projektu Erasmus+ do základní školy je kulturologické obohacení, kdy interkulturní výměna, kterou projekt umožňuje, obohacuje nejen učitele, ale i žáky. Seznámení s jinými vzdělávacími systémy a kulturami rozšiřuje obzory a přináší nové inspirace.

Možné překážky byly kategorizovány do tří oblastí. První z nich je suplování, které je vnímáno jako jedna z největších provozních zátěží. Neustálé suplování zatěžuje kolegy, kteří musí pokrýt výuku, a zároveň také ovlivňuje soudružnost a kontinuitu výuky. Druhou oblastí je administrativní zátěž spojená s projektem Erasmus+. Administrativní práce je časově náročná a představuje významnou zátěž pro pedagogické pracovníky. Tato práce zabírá čas, který by mohl být věnován přímé výuce. V neposlední řadě mezi překážky projektu Erasmus+ patří návraty do pracovního života po nepřítomnosti. Návraty po dlouhé nepřítomnosti jsou obtížné jak pro učitele, tak pro žáky. Je těžké navázat na předchozí práci a často dochází ke ztrátě kontinuity ve výuce.

Nedílnou součástí, které projekt Erasmus+ přináší, jsou kromě pozitivních přínosů a překážek také bariéry. Jednou z kategorií možných bariér jsou rodinné záležitosti. Čas strávený mimo domov je často obtížně slučitelný s rodinným životem, což má negativní dopad na pedagogické pracovníky a jejich rodiny. Dlouhodobé pobyty mimo domov tak pro některé pedagogy představují významnou osobní bariéru. Druhou kategorií možných bariér je transparentnost výběru účastníků. Výběr učitelů pro účast v projektu Erasmus+ nemusí být vždy vnímán jako transparentní a

spravedlivý, což může způsobovat napětí a nespokojenost mezi zaměstnanci. Proces výběru by měl být lépe nastaven a prezentován, aby se předešlo jakýmkoliv pochybnostem.

Čtvrtým, podstatným polostrukturovaným hloubkovým rozhovorem pro tento výzkum, byl rozhovor s koordinátorkou projektu Erasmus+ na vybrané škole. Tento rozhovor poskytl cenné informace o praktických krocích a strategiích potřebných pro úspěšnou implementaci projektu Erasmus+ na základní škole, která je velice komplexní a dlouhodobá. Následující tabulka sumarizuje klíčové části rozhovoru a jejich význam, který pomůže vytvořit vzhled do procesu implementace projektu Erasmus+ do základní školy.

Tabulka 2: Popis implementace projektu Erasmus+

Kód	Výňatek z rozhovoru	Popis
Zahájení a obeznámení	K: „Prvním krokem je určitě nejprve uvědomění si, že projekt Erasmus plus existuje...“	Zahájení rozhovoru a seznámení se s projektem Erasmus+.
Sestavení týmu	K: „Jako první jsme sestavili projektový tým, ve kterém jsem já jako koordinátorka, zástupkyně vedení školy, učitelka anglického jazyka a členka z kubu rodičů.“	Sestavení projektového týmu zahrnujícího různé role ve škole.
Analýza potřeb školy	K: „Provedli jsme s naším Erasmus týmem a ředitelem analýzu potřeb školy. Hledali jsme oblasti, ve kterých by mohla naše škola nejvíc profitovat...“	Analýza potřeb školy a identifikace oblastí spolupráce.
Nalezení partnerů	K: „My jako škola využíváme platformu eTwinning, kde se spojujeme s učiteli z celé Evropy, nebo existují přímo databáze partnerů programu.“	Vyhledávání partnerských škol pomocí eTwinning a dalších databází.
Příprava projektu	K: „Definujeme si cíle a aktivity projektu, pak následuje administrativa. Musíme vyplnit žádost podle pokynů národní agentury Erasmus plus.“	Definování cílů a aktivit projektu a administrativní proces žádosti.

Realizace projektu	K: „Začali jsme s plánováním a organizací mobility učitelů, zjišťovali zájem, počítali náklady, zajišťovali dopravu, ubytování, pojištění a kapesné.“	Plánování a organizace mobility učitelů a souvisejících logistických záležitostí.
Sledování a evaluace	K: „Musíme pravidelně sledovat průběh projektu, hodnotit, zjišťovat, aby byly dodrženy stanovené cíle a termíny.“	Pravidelné sledování a hodnocení průběhu projektu.
Prezentace a zprávy	K: „Prezentace a zprávy po výjezdu jsou součástí závěrečné evaluace. Musíme dokládat výjezdy, protože jde mimo jiné o velké peníze.“	Prezentace a zprávy jako součást závěrečné evaluace a dokládání výjezdů.

Zdroj: vlastní zpracování

Rozhovor s koordinátorkou projektu Erasmus+ na základní škole nastínil podrobný pohled na proces implementace tohoto projektu. Implementace začíná uvědoměním si možností, které Erasmus+ nabízí. Následuje sestavení projektového týmu, který je pro celý proces implementace velice klíčovým faktorem. Tento tým, zahrnující koordinátora, zástupce vedení školy, učitele anglického jazyka a člena klubu rodičů, provádí analýzu potřeb školy a identifikuje oblasti, kde by spolupráce s evropskými partnery byla nejpřínosnější.

Dalším krokem je nalezení vhodných partnerských škol. Jedná se o náročný proces využívající platformu eTwinning a další databáze. Po nalezení partnerů následuje definování společných cílů a aktivit projektu a vyplnění žádosti podle pokynů národní agentury Erasmus+. Po schválení žádosti se škola zaměřuje na plánování a organizaci mobility učitelů, zajištění dopravy, ubytování, pojištění a kapesného po celou dobu mobility.

Celý průběh projektu je pravidelně sledován a hodnocen, aby byly dodrženy stanovené cíle a termíny. Pedagogičtí pracovníci po výjezdech vypracovávají prezentace a zprávy, které jsou součástí závěrečné evaluace projektu a pomáhají dokládat jednotlivé výjezdy pedagogů. Koordinátorka zdůrazňuje důležitost kvalitního projektového týmu, dodržování termínů a připravenost na výzvy spojené s tímto projektem.

U všech rozhovorů byly použity informované souhlasy, jehož vzor společně s transkripcemi jednotlivých rozhovorů je v příloze č. 4 a 5 této bakalářské práce.

4. Vyhodnocení výsledků výzkumu

Tato závěrečná kapitola se zaměřuje na vyhodnocení výsledků celého výzkumu této práce, to znamená jak dotazníkové šetření, tak i následných hloubkových rozhovorů s ředitelem školy, vybranými respondenty a koordinátorkou projektu Erasmus+.

Celý výzkum byl založený na pěti výzkumných otázkách, které byly promítnuté v dotazníkovém šetření, pak i v následných polostrukturovaných rozhovorech. První výzkumná otázka zněla: „*Jaké jsou přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky základní školy z pohledu vedení školy?*“ V dotazníkovém šetření na tuto otázku cílila otázka č. 4. Na základě odpovědí pedagogů i samotného pana ředitele lze jako největší přínos pro školu jmenovat především benefit pro pedagogické pracovníky, kteří mohou během školního roku vycestovat na týden do zahraničí, tam nasbírat novou inspiraci, což je jeden z dalších nejčastěji jmenovaných přínosů projektu. Jako další velký přínos, který vyplývá ze zjištění je, že lze získat i negativní zkušenost, kterou je ale možné vnímat pozitivně. I když v zahraničí načerpáme negativní zkušenosti nebo žádné nové, můžeme si z toho vzít to, že to, co děláme, děláme dobře, případně lépe, jsme rádi za to, kde a kým jsme. Projekt Erasmus+ pro pedagogické pracovníky má spoustu dalších dílčích přínosů pro základní školu. Například mají pedagogové možnost jazykového obohacení. Také je to zároveň určitý způsob psychohygieny, který se s vycestováním spojený, možnost navázání zahraniční spolupráce, přivítání zahraničních návštěv u nás ve škole, což je přínos nejen pro školu jako takovou, ale i pedagogy a samotné žáky, kteří se setkávají s jiným etnikem, čímž nabourávají nějakým způsobem své hranice komfortu.

Druhá výzkumná otázka této práce zněla: „*Jaké pozitivní a případně negativní aspekty má projekt Erasmus+ na zapojenou školu?*“ Na tuto otázku v dotazníkovém šetření a následně v rozhovorech cílily otázky č. 5 a 6. Ze všech získaných odpovědí ať už z dotazníku nebo z následného rozhovoru jednoznačně vyplývá, že projekt Erasmus+ má převážně pozitivní dopady na naši základní školu.

Ze zjištění lze konstatovat, že díky zapojení do projektu otevíráme pomyslné hranice nejen školy tím, že navazujeme spolupráci se školami v zahraničí, jezdíme k nim načerpat novou inspiraci a zkušenosti, stejně tak je pak vítáme u nás ve škole a snažíme se jim předat co nejvíc „dobrého“, ale také otevíráme naši mysl a přemýšlíme nad vlastní prací v jiných souvislostech. Také pedagogičtí pracovníci získávají nebo si utvářejí více názorů a poznávají kontext školství z širšího hlediska, což je další nedílná součást kvalitního profesního rozvoje.

Samotný projekt Erasmus+ nemá podle zjištění negativní dopady na školu. Spíše se jedná o vedlejší dopady, které se s projektem snoubí, ale není to o projektu jako takovém. Nejčastěji se mezi pedagogy objevovala odpověď, ve které byla popsána větší zátěž ve formě více suplování a nabourání „normálního“ chodu školního roku. Během školního roku vyjíždí dle pana ředitele okolo dvanácti pedagogů. To znamená, že je to přibližně dvanáct týdnů suplování, k tomu škola má další akce, které je potřeba pokrýt, pedagogové jsou nemocní a podobně. Bohužel toto je negativní dopad, kterému se ale nelze nijak vyhnout, jen je potřeba ho dobře organizačně zvládnout. To pak může i z pohledu vedení způsobit větší dusno v týmu, zároveň i fakt, že kolega byl na výjezd vybrán, jiný ne. Takovýmto dopadům se dá vyhnout kvalitnější komunikací ze strany vedení k potencionálním účastníkům. Další z vedlejších efektů tohoto projektu je vyšší časová náročnost pro tým koordinátorů projektu Erasmus+ na naší škole, kteří musí vyřídit veškerou administrativu s tím spjatou, která není vždy přínosná a zcela vypovídající o faktech fungování projektu.

Třetí výzkumná otázka se zaměřovala již přímo na pedagogy a jejich přínosy pro jejich profesní rozvoj: *„Jaké přínosy popisují pedagogové, kteří se projektu zúčastnili?“* Na tuto otázku se v dotazníku zaměřovala otázka č. 7. Dle zjištění lze konstatovat, že jde nejvíce o načerpání nových inovativních metod, forem, inspirací a materiálů do výuky. Zároveň získání nových dovedností a celkově vzhledu. Pro některé respondenty je pozitivním přínosem i utvrzení, že to, co dělá ve své profesi, dělá dobře. Dalším pozitivním přínosem pro samotné pedagogy je i využití cizího jazyka v běžném životě, zajištění se nezávisle na někom v cizí zemi, týdenní odloučení od pracovního stereotypu, které může být považováno za určitou formu psychohygieny, která je během školního roku velice žádoucí. V neposlední řadě je to i poznání nového národa, kultury, lidí i přírody.

Čtvrtá výzkumná otázka „*Jaké případně negativní aspekty projektu uvádějí pedagogové, kteří se projektu zúčastnili?*“ navazovala na otázku předchozí. V dotazníkovém šetření na tuto otázku cílila otázka č. 8. Ani v dotazníkovém šetření, ani v hloubkových rozhovorech jsme nenašli žádné negativní dopady na samotné pedagogy a jejich profesní rozvoj. Jediné, co lze považovat za ne zcela pozitivní dopad je neodpovídající obsah vybraného vzdělávacího kurzu, případně pak větší míra suplování během výjezdů kolegů, kteří někteří jedinci mohou vnímat jako velkou zátěž pro ně samotné. Na druhou stranu je toto vedlejší efekt, který s sebou projekt nese a musí se s ním počítat, protože to jinak nelze ve škole během školního roku zařídit. Ve škole mají všichni pedagogové stejné možnosti a příležitosti, kterých mohou využít.

Poslední, pátou výzkumnou otázku „*Jaká je motivace pedagogických pracovníků pro výjezd v rámci projektu Erasmus+?*“ v dotazníku zjišťovala otázka č. 9. Ze zjištění můžeme konstatovat, že největší motivací pro výjezd do zahraničí v rámci projektu Erasmus+ je možnost vycestovat, poznat novou zemi a kulturu. Zároveň je to také touha naučit se něco nového poznat nové přístupy k výuce, metody, formy, získat nové přátele, se kterými můžeme sdílet zkušenosti. V neposlední řadě je to i touha se porovnat se zahraničními školami a vzdělávacími systémy. Ujistit se, že to, co děláme, děláme dobře, případně se přiučit něco nového. Téměř všichni respondenti uvedli, že by se rozhodně v následujících školních letech rádi znovu zahraničního výjezdu zúčastnili.

Součástí cíle tohoto výzkumu byla nejen identifikace hlavních přínosů, překážek a bariér projektu Erasmus+, ale také popis jeho implementace do školy. Pro účely tohoto zjištění byl realizován hloubkový polostrukturovaný rozhovor s koordinátorkou projektu Erasmus+, která je hlavní členkou týmu sestaveného právě pro tento projekt. Rozhovor s koordinátorkou poskytl detailní pohled na proces implementace tohoto projektu. Klíčové kroky dle zjištění zahrnují uvědomění si, jaké příležitosti projekt pro danou školu nabízí. Dále sestavení projektového týmu, který v této základní škole tvoří koordinátorka, zástupce vedení školy, učitelka anglického jazyka a členka klubu rodičů. Tento tým byl sestaven za účelem analýzy potřeb školy a identifikace oblasti, kde by mohla být evropská spolupráce přínosná. Třetím krokem této implementace je nalezení partnerský škol pomocí platform jako je eTwinning, Facebook, případně dalších databází partnerů programu. Následujícím krokem je definování cílů a aktivit společně s partnery projektu. Na základě těchto společných cílů se vyplňují žádosti dle pokynů národní agentury Erasmus+. Po

úspěšném schválení žádosti přichází na řadu organizace mobilit, kdy se plánují a organizují jednotlivé mobility pedagogických pracovníků. V tomto kroku koordinátorka s Erasmus týmem zajišťuje účastníkům dopravu do cílové země, ubytování, pojištění a kapesné po dobu mobility. Dle koordinátorky je během celého procesu nezbytné pravidelné monitorování a hodnocení projektu, aby byly splněny stanovené cíle a termíny. V závěru období, pro které je projekt realizován, je potřebné závěrečné hodnocení projektu obsahující výstupy a zprávy z jednotlivých mobilit.

Závěr

Jak nastínila první kapitola teoretické části této práce, v současné době je na trhu nepřehledné množství různých druhů a forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků od jednorázových kurzů až po ty dlouhodobé. Jedním z nich, na který tato bakalářská práce kladla důraz a prozkoumala ho hlouběji, je projekt Erasmus+, který začal před více než třiceti lety jako součást programu Socrates, je programem Evropské unie podporující zahraniční mobilitu nejen vysokoškolských studentů, ale také pedagogických pracovníků. V teoretické části byl projekt Erasmus+ detailněji popsán v druhé kapitole, aby byla pochopena jeho podstata. Zároveň jako každý projekt, i tento projekt má své cíle, které se snaží během určitého období naplnit, a danou strukturu. V neposlední řadě byla vzhledem k navazující praktické části potřeba popsat výhody a nevýhody tohoto projektu, které vplynuly z průběžného a závěrečného hodnocení Evropské komise.

Praktická část se věnovala samotnému výzkumu na vybrané základní škole, která je již čtvrtým rokem účastníkem projektu Erasmus+. Ze školy každý rok vyjíždí 32 pedagogických pracovníků na jednotlivé kurzy či stínování do zahraniční školy, stejně tak během roku do školy zavítají desítky zahraničních delegací z různých škol v rámci Evropské unie. Aby byl výzkum efektivní a došlo k nalezení odpovědí na všechny stanovené výzkumné otázky, byla zvolena forma dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo celkem 19 respondentů ze základní školy z 32 oslovených. Na toto navazoval polostrukturovaný hloubkový rozhovor s ředitelem školy, který na celou problematiku poskytl náhled z pozice vedení školy, a zároveň byly osloveny dvě další respondentky, které v rozhovoru měly možnost rozvést jejich odpovědi z dotazníku. V závěru praktické části byly dotazníky včetně hloubkových rozhovorů vyhodnoceny.

Pro větší objektivnost a porovnání výzkumných zjištění by bylo vhodné udělat dotazníkové šetření na více základních školách, které jsou zapojeny do projektu Erasmus+. Zároveň by bylo vhodné, aby byla škála vybraných základních škol co nejvíce rozmanitá, aby se výzkumu zúčastnily nejen školy městské, velké sídlištní, ale i menší vesnické školy, veřejné, zároveň i školy soukromé vzhledem k různým podmínkám, příležitostem, smýšlení pedagogických pracovníků, a celkově kultuře školy jako vzdělávací instituce.

Cílem této bakalářské práce bylo popsat implementaci projektu Erasmus+ do vybrané základní školy a identifikovat hlavní přínosy, překážky a bariéry této implementace pohledem vedení školy a pedagogických pracovníků. Z výsledků výzkumu vyplývá, že hlavními přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky je především možnost získání nové inspirace v cizině, poznání nových metod a forem výuky, navázání spolupráce se zahraniční školou, a tím získání nových příležitostí nejen pro pedagogy, ale i pro žáky. Výzkum neodhalil žádné zásadní překážky a bariéry projektu Erasmus+. Pouze upozornil na nežádoucí vedlejší dopady projektu, které nejsou zapříčiněny přímo projektem samotným, ale jsou nevyhnutelné. Jedná se především o provozně-organizační záležitosti, kdy je potřeba řešit vyšší míru suplování za účastníky výjezdu, což nabourá chod školního roku. Dále také jsou pro pracovníky v určité míře zatěžující administrativní záležitosti spojené s každým výjezdem. Dle výsledků výzkumu nejsou tyto dopady projektu vnímané jako překážka či bariéra, která by bránila v motivaci pedagogických pracovníků k dalšímu zahraničnímu výjezdu v rámci projektu Erasmus+. Díky výzkumu pomocí dotazníkového šetření na vybrané základní škole, zjištění a popisu jednotlivých přínosů, negativních dopadů a překážek a hloubkového polostrukturovaného rozhovoru zaměřeného na popis jednotlivých kroků potřebných při implementaci projektu Erasmus+ byl cíl této práce naplněn.

Seznam použitých zdrojů

BAREŠOVÁ, A. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-00-7.

Erasmus+: *O programu* [online]. Dostupné z: <https://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

Erasmus+: *Příručka k programu* [online]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/erasmus-programme-guide/introduction>

Euro pass teacher academy: *The New Erasmus+ 2021-2027 Programme: A Step by Step Guide* [online]. Dostupné z: <https://www.teacheracademy.eu/blog/new-erasmus-plus-program-2021-2027/>

European Commission: *50 Publications Office of the European Union 2019. Erasmus+ higher education impact study*. [online]. Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/94d97f5c-7ae2-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en>

European Commission: Report from the Commission to the European Parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions. *Mid-term evaluation of the Erasmus+ programme (2014-2020)*. [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0050&from=FR>

EUA European University Association: *Erasmus+ Mid-Term Review: EUA's recommendations (2014-2020)*. [online]. Dostupné z:

<https://www.eua.eu/component/attachments.html?task=attachment&id=913>

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

KOHNOVÁ, J. *Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2004. ISBN 80-7290-148-6.

KOHNOVÁ, J. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7290-625-3.

LAZAROVÁ, B. *Cesty dalšího vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-114-6.

LAZAROVÁ, B., PROKOPOVÁ, A. Učitelé a jejich další vzdělávání: k některým psychologickým aspektům. *In Pedagogika*, 2004, roč. 54, č. 3, s. 261–273.

MŠMT: *Strategické a koncepční dokumenty* [©2013-2020 online]. ISBN 80-211-0372-8. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelani-vcr?highlightWords=b%C3%ADI%C3%A1+kniha>

MŠMT: *Strategické a koncepční dokumenty* [©2013-2020 online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-a-koncepcni-dokumenty-cerven-200>

MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-738-4.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-0592-7.

OSSENSTEYN, J.J., BEERKENS-SOO, M., CREMONINI, L., ANTONOWITSCH, D. & EPPING, E. The Impact of ERASMUS on European Higher Education: *Quality, Openness and Internationalisation*; Final Report by the consortium of CHEPS, INCHER-Kassel and ECOTEC. Lifelong Learning Programme, 2008, vol. 33, CHEPS, INCHER-Kassel and ECOTEC. Enschede, The Netherlands.

POLÁKOVÁ, H. *Zákon o pedagogických pracovnících a předpisy související: s výkladem*. 2., aktualiz. vyd. Žďár nad Sázavou: Fakta, 2012. ISBN 978-80-903823-8-1.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ E. a MAREŠ J. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

Publications Office of the European Union: *Erasmus+ annual report 2019* [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/30af2b54-3f4d-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en>

PUNCH, K. F. Úspěšný návrh výzkumu. Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-468-7.

STARÝ, K. *Učitelé učitelů: náměty na vzdělávání vlastního učitelského sboru*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-807-3675-134.

VETEŠKA, J. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-98-3.

VETEŠKA J., TURECKIOVÁ M.: *Kompetence ve vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishnig, a.s., 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-1770-8.

Vyhláška č 317/2005 Sb., *Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-317>

Zákon č 561/2004 Sb., *Zákon o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 563/2004 Sb., *Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů* [©2010-2020 online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

ZAPLETALOVÁ, J. Jak poznat kvalitní nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. *Učitelé* č. 46, s. 13, 2013. ISSN 0139-5718.

Seznam grafů a tabulek

Graf 1: Pozice respondenta ve škole (zdroj: vlastní zpracování)	35
Graf 2: Počet výjezdů (zdroj: vlastní zpracování)	36
Graf 3: Přínosy projektu Erasmus+ z pohledu vedení školy (zdroj: vlastní zpracování)	37
Graf 4: Pozitivní dopady na školu (zdroj: vlastní zpracování)	38
Graf 5: Negativní dopady na školu (zdroj: vlastní zpracování)	39
Graf 6: Přínosy pro vlastní profesní rozvoj (zdroj: vlastní zpracování)	40
Graf 7: Negativní dopady na vlastní profesní rozvoj (zdroj: vlastní zpracování)	41
Graf 8: Motivace k výjezdu (zdroj: vlastní zpracování)	42
Graf 9: Zájem o účast v projektu v následujícím školním roce (zdroj: vlastní zpracování)	42
Tabulka 1: Přínosy, překážky a bariéry projektu Erasmus+ na základní škole	44
Tabulka 2: Popis implementace projektu Erasmus+	46

Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník

Zahranिční výjezdy v rámci projektu Erasmus+

Milí kolegové,

ráda bych se na Vás obrátila s prosbou o účast ve výzkumné části mé bakalářské práce, který zkoumá hlavní přínosy, možné překážky a bariéry zahraničních výjezdů v rámci projektu Erasmus+ z pohledu Vás, pedagogických pracovníků a vedení naší základní školy. V dotazníku Vás poprosím o uvedení jména z důvodu, abych se na Vás mohla případně obrátit v další části mého výzkumu, ve které bych ráda s některými z Vás provedla hlubší rozhovor, který doplní a rozvede Vaše odpovědi v dotazníku.

Předem velice děkuji za pomoc a Váš čas.
Klára

* Povinné

1. Jméno a příjmení: *

2. Pozice ve škole: *

vedení školy

učitel/ka 1. stupně

učitel/ka 2. stupně

asistent/ka pedagoga

vychovatelka ŠD/klubu

pracovník ŠPP

Jiné

3. Kolikrát jste se zúčastnil/a zahraničního výjezdu Erasmus+ během vykonávání své profese na naší základní škole? *

4. Nyní se zkuste zamyslet z pohledu vedení školy naší školy. Jaké jsou podle Vás přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy? *

5. Myslíte si, že má projekt Erasmus+ pozitivní dopady na naši školu? Jaké? *

6. Má také projekt Erasmus+ nějaké negativní dopady na naši školu? Jaké? *

7. Jaké jsou přínosy zahraničních výjezdů v rámci projektu Erasmus+ pro Vás a Váš profesní rozvoj? *

8. Vnímáte také nějaké negativní dopady těchto výjezdů na Vás a Váš profesní rozvoj? Jaké? *

9. Uveďte, co Vás motivuje k účasti na zahraničním výjezdu v rámci projektu Erasmus+. *

10. Pokud by byla i v následujícím školním roce možnost přihlásit se na zahraniční výjezd v projektu Erasmus+, zúčastnil/a byste se? *

rozhodně ano spíše ano nevím spíše ne rozhodně ne

11. Krátce zdůvodněte Vaši odpověď na předchozí otázku. *

12. Pokud máte nějaké doplňující poznatky, potřebujete cokoliv sdělit, nyní máte možnost. Moc Vám děkuji za vyplnění dotazníku!

Příloha č. 2 – Ukázka vyplněného dotazníku

Zobrazit výsledky

Respondent
14 Anonymní

28:01
Doba vyplňování

1. Jméno a příjmení: *

[redacted]

2. Pozice ve škole: *

vedení školy

učitel/ka 1. stupně

učitel/ka 2. stupně

asistent/ka pedagoga

vychovatelka ŠD/klubu

pracovník ŠPP

Jiné

3. Kolikrát jste se zúčastnil/a zahraničního výjezdu Erasmus+ během vykonávání své profese na naší základní škole? *

1x

4. Nyní se zkuste zamyslet z pohledu vedení školy naší školy. Jaké jsou podle Vás přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy? *

Inspirace v zahraničí, komunikace v cizím (v mém případě v anglickém) jazyce, psychohygienu spojená s vycestováním.

5. Myslíte si, že má projekt Erasmus+ pozitivní dopady na naši školu? Jaké? *

Nejsem si upřímně jistý. Nevšiml jsem si zásadních změn, za které by byl zodpovědný výjezd učitelů ze školy. Jako pozitivní dopad vnímám samotnou možnost vycestování, a to jak dětí, tak učitelů.

6. Má také projekt Erasmus+ nějaké negativní dopady na naši školu? Jaké? *

Vyšší absence pedagogických pracovníků, nutnost suplování a zástupů v době výjezdů kolegů.

7. Jaké jsou přínosy zahraničních výjezdů v rámci projektu Erasmus+ pro Vás a Váš profesní rozvoj? *

Mě osobně to obohatilo v otázkách kurikulární. Zabývám se v rámci své odborné práce s komparací a analýzou různých kurikulárních dokumentů integrovaných Science předmětů napříč státy Evropy. Vidět realizované kurikulum na místě vždy dokáže zasadit koncepci do konkrétního reálného prostředí a vytipovat problémy, na které se dá v rámci implementace narazit.

8. Vnímáte také nějaké negativní dopady těchto výjezdů na Vás a Váš profesní rozvoj? Jaké? *

Negativní dopady pocituji jen v případě, že častěji supluji, když jsou kolegové na výjezdu. Zároveň pokud vyjíždím já, musím připravit veškeré podklady pro suplování.

9. Uveďte, co Vás motivuje k účasti na zahraničním výjezdu v rámci projektu Erasmus+ . *

Zdokonalení se v cizím (anglickém) jazyce v běžné (každodenní použití AJ) i profesní oblasti (komunikace se zahraničními partnery o školství).

10. Pokud by byla i v následujícím školním roce možnost přihlásit se na zahraniční výjezd v projektu Erasmus+, zúčastnil/a byste se? *

rozhodně ano

spíše ano

nevím

spíše ne

rozhodně ne

11. Krátce zdůvodněte Vaši odpověď na předchozí otázku. *

Je velice obtížné časově sladit výjezd s povinnostmi rodinného a dalšího profesního charakteru.

12. Pokud máte nějaké doplňující poznatky, potřebujete cokoliv sdělit, nyní máte možnost. Moc Vám děkuji za vyplnění dotazníku!

Příloha č. 3 – Tabulka s odpověďmi dotazníkového šetření

Respondent	Pozice ve škole (Q1)	Počet výjezdů (Q2)	Přínosy pro školu (Q3)	Pozitivní dopady na školu (Q4)	Negativní dopady na školu (Q5)	Přínosy pro profesní rozvoj (Q6)	Negativní dopady na profesní rozvoj (Q7)	Motivace k výjezdu (Q8)	Účast v příštím školním roce (Q9)
R1	1	3	1, 2, 3, 6	1, 2, 3	3	4	1	3, 4	1
R2	2	4	1, 3, 5	1, 4	1	2	2	1, 2	3
R3	3	3	1, 2, 4	1, 4	1	4	1	1	1
R4	3	2	1, 2, 3, 4	1, 4	1	4	1	1	2
R5	1	1	1, 3, 4	1	1, 2	4	1	1, 4	1
R6	3	2	1, 2, 5	1, 4	1	2	1	1, 2	2
R7	3	3	1, 2, 3, 6	1, 2, 4	1	4	1	1	1
R8	3	2	1, 2, 4	1, 4	1	4	1	1	1
R9	4	1	1, 3, 4	1, 4	1	4	1	1, 2	1
R10	3	3	1, 2, 3	1, 4	1	4	1	1	2
R11	1	2	1, 2, 4	1, 4	1	4	1	1, 2	2
R12	2	1	1, 2, 3, 4	1	1	1, 4	1	1	2
R13	2	2	2, 3, 6	1, 4	1, 4	4	1	1, 2	1
R14	3	1	1, 5, 6	4, 5	1	1	3	2	4
R15	3	3	1, 2, 3, 4	1, 4	5	1	2	1	3
R16	2	3	1, 2, 3, 6	1, 3	1	2	1	1, 2	1
R17	6	1	1, 2, 5	1, 2, 4	5	2	1	1, 2	2
R18	2	3	1, 2, 3, 5	1, 4	1	4	1	1, 2	2
R19	5	1	1, 2, 4, 6	1, 4	5	2	1	1, 2	1

Informovaný souhlas

Souhlas s poskytnutím individuálního rozhovoru pro účely výzkumu k bakalářské práci

Vážená paní, vážený pane,

v souvislosti s Vaší účastí na výzkumu k bakalářské práci, jejímž cílem je popsat implementaci projektu Erasmus+ do vybrané základní školy a identifikovat hlavní přínosy, překážky a bariéry této implementace pohledem vedení školy a pedagogických pracovníků., se na Vás obracím s žádostí o poskytnutí individuálního rozhovoru. Vaše názory a zkušenosti přispějí k řešení problémů, kterých se výzkum týká.

Rozhovor není zatížen žádným rizikem. Pokud by Vám však některá otázka byla nepříjemná, nemusíte na ni odpovídat. Máte také právo rozhovor kdykoliv přerušit, a i bez uvedení důvodů v něm nepokračovat.

Ujišťuji Vás, že rozhovor je důvěrný. Rozhovor bude nahráván, aby Vaše informace, které v něm zazní, mohly být odborně zpracovány. Vaše identita bude známa výzkumníkovi, který s touto informací bude pracovat v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, zákonem č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s nařízením (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Rozhovor bude zpracován pod unikátním kódem. Výsledky rozhovoru budou použity výhradně pro účely *bakalářské práce* a pouze v anonymní podobě.

Aby bylo možné kvalifikovaně zpracovat všechny informace, které mi sdělíte, prosím, abyste k takovému zpracování udělil/ udělila svůj dobrovolný souhlas.

S úctou a poděkováním, Mgr. Klára Řešátková

Subjekt: Katedra andragogiky a managementu vzdělávání (KAMV), Myslíkova 7, Praha 1, 110 00

Kontaktní osoba: Mgr. Klára Řešátková

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem byl/a informován/a o tom, že podle výše uvedených právních předpisů o zpracování osobních údajů mám právo:

- kdykoliv odvolat udělený souhlas, a to pro každý ze shora uvedených účelů samostatně;
- vyžádat si informaci o tom, jaké mé osobní údaje zpracovávány;
- vyžádat si opravu nebo doplnění mých osobních údajů;
- žádat výmaz osobních údajů, pro jejichž zpracování již dále není důvod;
- žádat omezení zpracování údajů, které jsou nepřesné, neúplné nebo u nichž odpadl důvod jejich zpracování, ale nesouhlasím s jejich výmazem;
- žádat umožnění přenesení zpracovávaných údajů;
- vznést námitku proti zpracování mých osobních údajů pro přímý marketing, včetně souvisejícího profilování;
- nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, včetně profilování;
- mám právo dostat odpověď na svou žádost bez zbytečného odkladu, v každém případě do jednoho měsíce od obdržení žádosti správcem.

Pro kontaktování správce ve věci zpracování osobních údajů lze využít následující kontakt (telefonní číslo, emailová adresa) na výzkumníka

Jméno a příjmení, tel.: Klára Řešátková, +420 736283681; e-mail: klararesatkova@seznam.cz

- a. Potvrzuji, že jsem si přečetl/a tento informovaný souhlas týkající se výše uvedeného individuálního rozhovoru a porozuměl/a mu.
- b. Souhlasím s tím, že úryvky z individuálního rozhovoru mohou být součástí diplomové práce. Pro tyto účely smí být úryvky z individuálních rozhovorů uvedeny jen v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.
- c. Prohlašuji, že jsem byl seznámen s tím, že po obhajobě diplomové práce budou individuální rozhovor a s ním spojené materiály smazány.

- d. Prohlašuji, že jsem byl/a poučena o možnosti klást otázky. Rovněž prohlašuji, že všem výše uvedeným skutečnostem a poskytnutým informacím rozumím a beru je na vědomí. Nemám žádné další otázky ani nejasnosti a vyslovuji svůj výslovný svobodný souhlas s účastí na individuálním rozhovoru.
- e. Prohlašuji, že jsem plně způsobilý/á k právním úkonům a jako takový/á prohlašuji, že jsem informován/a o skutečnosti, že individuální rozhovor poskytuji dobrovolně a jsem oprávněn/a kdykoliv od něj odstoupit.
- f. Prohlašuji, že beru na vědomí informace obsažené v tomto informovaném souhlasu a souhlasím se zpracováním mých osobních a citlivých údajů v rozsahu a způsobem a za účelem specifikovaným v tomto informovaném souhlasu.

Tento souhlas je sepsán ve dvou vyhotoveních s povahou originálu, přičemž jedno vyhotovení obdrží účastník výzkumu a jedno vyhotovení obdrží výzkumník diplomové práce.

Účastník výzkumu:	Jméno a příjmení (tiskacím)	Podpis (místo, datum)
Výzkumník:	Klára Řešátková Jméno a příjmení (tiskacím)	Podpis (místo, datum)

Přepis nahrávky č. 1

Transkripce rozhovoru s ředitelem základní školy.

Použitá symbolika: T tazatel, ŘŠ ředitel školy, [] simultánně pronesené pasáže, - nedokončená slova.

Datum realizace rozhovoru: 25.3.2024

Délka rozhovoru: 15 min

1. **T:** Než začneme se samotným rozhovorem, souhlasíte s nahráváním rozhovoru?
2. **ŘŠ:** Ano, souhlasím.
3. **T:** Skvěle, můžeme začít rovnou s první otázkou. Zamyslete se z pohledu vedení naší
4. školy, takže z vaší pozice. Jaké jsou přínosy projektu Erasmus plus pro pedagogické
5. pracovníky naší školy?
6. **ŘŠ:** Na prvním místě, ale to je podle toho, v jaké jsme personální situaci, tak je to
7. velký benefit, na který můžeme nalákat nové učitele, anebo to pro současné učitele tak
8. vnímat, jako velký benefit, že do jisté míry bez práce mají výjezd do zahraničí ať už
9. jako stínování nebo jako kurz. A ani je to nestojí si to vyhledávat nebo částečně
10. můžou, ale ta podpora je od začátku do konce. Vyplní přihlášku, napíší nějaké věci a
11. pak mají všechno zajištěné do jisté míry.
12. **T:** Takže to může lákat i nové zaměstnance, kteří by chtěli přijít. Může to být jako
13. motivací teoreticky.
14. **ŘŠ:** Jo. Ale my to říkáme tak, že je to něco, na co je lákáme, zároveň to nemusí
15. znamenat, že kdo sem přijde hned první rok, tak hned mu bude umožněno vyjet. To
16. zas by nedávalo úplně smysl u lidí, u kterých víme, že jsou na rok nebo víme, že se po
17. roce budeme rozhodovat. Takhle dobrou příležitost poskytnout by nemuselo být úplně
18. košer. Druhá věc je, když se podaří najít skvělý inspirativní školy v zahraničí nebo
19. kurz nebo cokoliv, tak si myslím, že ten zážitek a ta zkušenost, ta inspirace v učitelích
20. rezonuje fakt hodně. A to je vidět i na tom, když přijedou, když nám to pak
21. prezentují. Když se to trefilo, potkalo a byli v dobré škole, v dobré zemi, nebo na
22. dobrém kurzu, tak je to vidět, že přijedou nadšení, sdílejí, povídají, říkají a něco
23. aplikují ve své výuce. Ještě bych řekl třetí věc. Mně to přijde, můj pocit stejný jako
24. když jsem já byl na studiu na Erasmu na fakultě na rok v Paříži, že když člověk
25. vykoukne z malého českého rybníčku, tak už některý věci vnímá jinak zkrátka. A ten
26. rozhled a propojení s dalšími zeměmi, státy, to tu malou českou omezenost a občas
27. samozahleděnost a samoutrápenost a podobný věci, kterými se ne vždycky utápíme,
28. ale občas je máme, tak to hezky nabourává a rozbourává. Člověk zjistí, že v Německu se
29. mají hůř, v Nizozemsku se mají z půlky hůř a zároveň v něčem líp a v čem. Zjistím, že
30. se chovají úplně stejně a bourá to spoustu stereotypů, nejen o těch zahraničních státech
31. a lidech, ale i o nás samotných. Že nejsme tak hrozní, jak bychom si o sobě mohli
32. myslet.
33. **T:** A mají výjezdy v rámci tohoto projektu pozitivní dopady na naši školu?
34. **ŘŠ:** Pozitivní dopad je jednoznačný. Myslím, že to postupně vede, byť poměr cena
35. výkon by byl reálně diskutabilní, protože ty peníze, který v tom protečou, tak kdybych
36. ty samý peníze dal to vzdělávání, do kurzů, do externích supervizorů a mentorů, který

37. budou každý den ve škole s učiteli pracovat, tak by ten posun by samozřejmě výrazně
38. rychlejší a kvalitnější, trvanlivější. Zároveň je to něco jiného.

39. **T:** Já v tom i vnímám, že se to hodně pak propojuje i s tou osobní rovinou. Že když na
40. týden odjedu, tak je to pro mě i nějakým způsobem duševní hygiena, že na ten týden
41. odjedu z toho školního stereotypu. Takže si i osobně odpočinu, i když tam paradoxně
42. pracujeme od rána do večera, pořád je to nějaký způsob odpočinku.

43. **ŘŠ:** Jo, stojí to stejně vlastně. Byť je to práce, tak pořád je to nějaká zábava,
44. poznávání, možnost pro lidi, který jedou společně, stmelit se, poznat se víc. To je taky
45. vřdycky skvělý, že jezdí skupinky, který by se třeba dohromady nedaly a najednou se
46. potkají na týden na Islandu nebo ve Španělsku nebo v Řecku. To že k nám pak jezdí ze
47. zahraničí, to je prostě taky paráda.

48. **T:** Dobře. Tak naopak. Má tenhle projekt taky nějaké negativní dopady na naši školu a
49. jaké případně?

50. **ŘŠ:** Když pomínu ty provozně-organizační, když to vezmu, že dvanáct lidí za rok
51. vyjede na dvanáct týdnů, tak je toho suplování prostě ohromný množství. Když se to
52. zase sečte se vším ostatním, tak je toho ještě ohromnější množství. Do toho to
53. znamená, že když někdo někam jede, tak dost často přijedou z té zahraniční země
54. k nám. To znamená, že my musíme zajišťovat nějaký ten týden, kdy jsou tady lidi,
55. zase nám to zabírá nějaký čas, energii a lidské jednotky, řekněme. Tak to je jedno
56. hledisko v uvozovkách negativní. Ale spíš jako vedlejší efekt. Loni zaznívalo, že není
57. úplně transparentní způsob výběru učitelů.

58. **T:** Ano, a zaznělo to i v dotaznících, co jsem dostala nazpátek.

59. **ŘŠ:** Což není vlastně negativní dopad Erasmu jako takovýho, ale je to negativní dopad
60. toho, jestli jsme udělali my kvalitně celý ten proces. Takže ve chvíli, kdy jsme si to
61. neudělali kvalitně transparentně, nebo spíš jsme to nesdíleli dostatečně, tak se nám to
62. v tu chvíli vrátí tímhle způsobem, což zase může vést k tomu, že ten tým začne vrkat a
63. mít negativní chmury v hlavách. Ale to není Erasmem, to –

64. **T:** Ne, to je spíš asi o jednotlivcích, jak kdo dokáže i přijmout to, že nebyl vybraný
65. někam a jede někam jinam.

66. **ŘŠ:** Jasně. Ale spíš bych na začátku říkal, že je to o nás, že to musíme být schopni
67. nastavit a obhájit a prezentovat, aby ty pochybnosti nevznikaly. Nemyslím si totiž, že
68. kdyby tam nebyl ten prostor na ty myšlenky, tak podle mě nevzniknou. Ale zhrzené
69. učitele nemáme, že by je nikdo nevybral.

70. **T:** Ne, to ne. Takže prostě jen to líp vykomunikovat.

71. **ŘŠ:** No pak negativum, spíš zase vedlejší efekt. Jsou to obrovský peníze, který
72. protékají školou. A čím víc peněz protéká školou, tím větší riziko, že se něco pokazí.
73. Ale to není negativní vliv Erasmu, ale zase správné nastavení procesu a čím víc toho
74. člověk dělá, tím větší šance, že udělá nějakou chybu.

75. **T:** Jo. My jsme takhle i s Erasmus týmem probírali administrativu, která se k tomu
76. váže. Že to vlastně není negativní, ale je to jeden z těch žroutů času, protože se píše
77. před, při, po a vlastně se mění prakticky jen časy v té odpovědi. Píší v minulosti a
78. pak to samý v budoucnosti. Takže to jsme taky probírali. Tak jdeme dál. Teď už je to o
79. vás. Jaké jsou přínosy zahraničních výjezdů v rámci tohoto projektu pro vás a váš
80. profesní rozvoj?

81. **ŘŠ:** Zcela upřímně, když pomínu Island, ale tam jsem byl v rámci EHP a ne Erasmu,
82. tak jsem zatím nebyl někde, kde bych měl pocit, že jsem se trefil do toho, že si odvezu
83. něco, co nevím, neznám nebo neumím. Z pohledu ředitelského. Takže jestli jsem byl

84. v rámci Erasmu v Rakousku v Gratzu a v Řecku. Rakouský Gratz z pohledu mě jako
85. ředitele, že jsem tam chtěl získat inspiraci jako pro ředitele, horko těžko jsem to
86. hledal. A tím neříkám, že jsem nějaký extra dobrý, nebo že bych neměl prostor pro
87. zlepšení, ale spíš ty školy nevybíráme s cílem tohohle, ale spíš z hlediska učitelského.
88. A v tom Řecku to bylo to samý, ne-li horší, protože jsme byli v náhradní škole.
89. Zároveň už jsem to říkal letos, že bych chtěl vybrat školu, kam pojedeme, abychom
90. ten přešlap neudělali, že je to pedagogicky možná zajímavý, ale z pohledu vedení
91. diskutabilní.
92. **T:** Tak, a naopak teda nějaké negativní dopady na vás a váš profesní rozvoj?
93. Ne, to vůbec ne. To bych nejmenoval žádný negativní dopady. I v těch školách, ve
94. kterých člověk nezískává úplně velkou inspiraci, tak se minimálně utvrzuje v tom, že
95. tak jak to dělá, tak to dělá dobře.
96. **T:** Jasně, špatná zkušenost, dobrá zkušenost.
97. **ŘŠ:** Zároveň některý dílčí věci tam jsou, co si člověk přiveze, takový ty „aha“, ale ty
98. jsou tam nezažil. Ale na tom Islandu třeba v rámci EHP jo, tam to bylo zajímavější
99. v tomhle smyslu.
100. **T:** Jasně. Kolegové tady dost často uvádějí, že je to třeba těžší skloubit to
101. s chodem rodiny, takže to lehce vnímají jako negativní dopad, ale který se s tím
102. nese a bez toho to nejde. Takže to lehce převádí ještě do té osobní roviny, ale
103. jinak taky říkají, že žádné. Vlastně co se týče profese, tak nic. Takže vlastně
104. můžeme vždycky jenom získat.
105. **ŘŠ:** Přijde mi, že se tam může stát spousta věcí. Může někdo někoho okrást,
106. může se tam něco stát, ale to není vina toho Erasmu.
107. **T:** Přesně tak. A co vás motivuje k účasti na těchle zahraničních výjezdech?
108. **ŘŠ:** Zvědavost, touha poznávat, touha získat inspiraci, mít ten zážitek, jet
109. s někým, s kým mě ten týden bude bavit. Navazovat kontakty právě na další
110. budoucí spolupráci.
111. **T:** A je to těžký najít takhle školu pro nějakou spolupráci? Já vlastně ani nevím,
112. jak ten proces vůbec funguje, když se spolu hledají školy. Protože takhle na
113. dálku to musí být těžký se najít skrze třeba e-mail. Protože přeci jenom když se
114. pak vidíte v reálu, tak je to úplně jiný.
115. **ŘŠ:** To jsou řekněme nějaký profily, skrz který se dá vyhledávat, ale je to tak,
116. že ty nejlepší školy si vybírají, s kým chtějí spolupracovat. Pak jsou školy,
117. který pořád loví, lákají. A třeba turecký školy. Každou chvíli dostaneme x
118. mailů z tureckých škol, jestli by k nám mohli přijet, a že zvou. Takže
119. v tureckých školách to nějak frčí, protože se pořád snaží někam dostat. Takže
120. kdybych chtěl, tak tady každý měsíc bude návštěva z Turecka. To přeháním, ale
121. zároveň, když píšete do Francie, tak se naopak doprošujete vy, aby ten prostor
122. měli. To samý Finsko, to samý Island, Estonsko. Ono to záleží, jaký kredit má
123. ten stát v rámci vzdělávání. Ale pak jsou i školy, který jsou z Finska a Francie a
124. jsou začínající, nejsou ještě zběhlý a stojí o spolupráci. A pak je dobrý jim mít
125. co nabídnout.
126. **T:** Ale tak to mám pocit, že máme. Z nás mám pocit, že máme co nabídnout.
127. **ŘŠ:** Tak, tak.
128. **T:** Tak a poslední otázka. Kdybyste měl v příští roce možnost se výjezdu
129. zúčastnit, zúčastnil byste se?
130. **ŘŠ:** Rád bych. A právě jsem v procesu, že sháním kontakty na nějaký školy a

131. ideálně jsem si říkal něco jako Benelux, Dánsko, Německo třeba.
132. **T:** Tak snad to vyjde, budu držet palce. Jsme u konce, děkuju za rozhovor.

Přepis nahrávky č. 2

Transkripce rozhovoru se zástupkyní základní školy pro 1. stupeň.

Použitá symbolika: T tazatel, ZŠ zástupkyně školy, [] simultánně pronesené pasáže, - nedokončená slova.

Datum realizace rozhovoru: 4.3.2024

Délka rozhovoru: 13 min

1. **T:** Byla jsi vybrána pro doplňující rozhovor k dotazníku, který jsi mi minulý týden
2. vyplnila. Souhlasíš s poskytnutím rozhovoru?
3. **ZŠ:** Ano, souhlasím.
4. **T:** První tři otázky v dotazníku přeskočíme, tam není na co se doptávat. Ale u otázky
5. číslo čtyři „Nyní se zkus zamyslet z pohledu vedení školy naší školy. Jaké jsou podle
6. tebe přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy?“
7. **ZŠ:** Ano.
8. **T:** Jsi odpověděla „Benefit – možnost cestovat a poznávat jiné země nejen z pohledu
9. pracovního, jelikož má člověk i dost volného času na poznávání. Škola také zaplatí
10. cestu, ubytování a učitel dostává kapesné a stravné, které stačí na skromné občerstvení
11. a vstupy. Přijde mi to jako prestižní příležitost a vizitka školy. Zvýšení motivace.“
12. Motivace k čemu?
13. **ZŠ:** Myslím si, že jako zvýšení motivace pro lidi, aby u nás chtěli pracovat.
14. **T:** Jo -.
15. **ZŠ:** Takže jako patří to k tomu benefitu, že to může rozhodovat mezi tím, že když
16. půjdu na dvě školy, který jsou pro mě dost podobný, tak je to může motivovat k tomu,
17. že by u nás mohli pracovat.
18. **T:** Ehm.
19. **ZŠ:** A zároveň to může motivovat, ale i lidi k tomu, aby dobře učili -.
20. **T:** Jo, abychom si to zasloužili.
21. **ZŠ:** Jo, aby měli pocit, že si to můžou zasloužit.
22. **T:** Myslíš si, že má projekt Erasmus+ pozitivní dopady na naši školu? Jaké? Tvoje
23. odpověď byla „Evropsky, světově orientovaní učitelé, učitelé mají více názorů a znají
24. kontext školství z širšího hlediska, energeticky nabití učitelé, budování vztahů mezi
25. spolucestujícími.“ Co si tady myslela tím „energeticky nabití učitelé“?
26. **ZŠ:** No, že mám pocit, že ti učitelé můžou nabývat energii –
27. **T:** Jako na tom Erasmu?
28. **ZŠ:** No, když odjedou, takže to je zase něco jiného a může je to nabíjet.
29. **T:** A pak to můžou třeba přenášet do školy nebo –
30. **ZŠ:** No, můžou, nebo mi přijde fajn, když ten učitel je odpočatý i v soukromém
31. životě, tak pak bude podávat lepší výkony v práci.
32. **T:** Krásný. Tak, a má také program Erasmus plus nějaké negativní dopady na naši

33. školu a jaké? Ty jsi odpověděla „Musí se více suplovat, konkurence při výběrovém
34. řízení může vytvářet dusno, zklamání, když nejsem vybrána.“ Dá se tomuto nějak
35. předcházet? Nebo dalo by se tomu nějak předejít, tady těm negativním dopadům?
36. **ZŠ:** To jako jestli bude dusno?
37. **T:** Třeba, nebo i tomu zklamání, nebo třeba i tomu suplování teoreticky, prostě aby
38. bylo co nejméně negativních dopadů.
39. **ZŠ:** No, suplování se nedá zabránit, to tak prostě je.
40. **T:** Jasně.
41. **ZŠ:** To tak musí být. A zklamání? Tak neumím ovlivnit, když bude někdo zklamán, ale
42. možná by, asi předejít, no -. Myslím si, že když máme předem vyhlášený kritéria,
43. který jsou známý, což tak vždycky děláme a pak děláme to vyhlášení těch výsledků,
44. tak možná jakoby by ti lidi potřebovali slyšet, proč nejedou. Jako vysvětlit jim to. Ale
45. stejně si myslím, že by zklamání byli -.
46. **T:** To asi určitě, ale -.
47. **ZŠ:** Jako zklamání asi neumím ovlivnit, ale asi by to chtělo -.
48. **T:** A takové to dusno v týmu? Pociťování konkurence nebo tak?
49. **ZŠ:** Hm, no, nevím. Myslím si, že je to pak o tom člověku. Že to musí komunikovat,
50. že to takhle cítí a můžeme si o tom promluvit. Ale myslím si, že je to práce na té druhé
51. straně. Nemůžu vysvětlovat něco, když nevím, že něco je, když nikdo nepřijde -.
52. **T:** A neřekne.
53. **ZŠ:** A neřekne. Stejně tak mě napadá, že když nejsem vybrán, tak je přece v pořádku
54. se zeptat třeba z jakého důvodu, nebo co jsem mohl udělat pro to, abych jako vybrán
55. byl. Když mě to zajímá. Mám pocit, že když budeme mluvit na přímo a ptát se těch
56. správných lidí, a ne to šířit kolem dokola, že se to dost vyjasní.
57. **T:** Jo, a nebude vznikat to dusno.
58. **ZŠ:** Přesně tak, nebude žádné dusno.
59. **T:** A co k tomu spojené administrativní úkony? Mají pozitivní nebo negativní dopady
60. na školu a celkově ten systém toho Erasmus?
61. **ZŠ:** Nevím, jestli je to negativní jako pro školu, ale pro Erasmus tým je to rozhodně
62. velká práce, administrativní práce, kterou musí dělat. Takže když třeba píšeme žádosti
63. o Erasmus, tak tomu rozumím, protože člověk musí prostě najít nějaké cíle, které bude
64. naplňovat, musí najít partnery a je to vlastně dost dobře popsáné. Z jakého důvodu
65. jedeme, jak to jako naplníme, jak to poznáme, jestli jsme to naplnili nebo ne. A vlastně
66. když potom Erasmus skončí, když uběhne to období, tak vlastně musí psát Erasmus
67. tým obdobnou zprávu, která je taky dosti dlouhá. Kde vlastně dává jen to, co psal
68. v budoucnosti do minulosti a píše se tam dost jakoby to samý.
69. **T:** Takže takový papír pro papír.
70. **ZŠ:** Jo. Mně by vlastně stačilo, když by tam bylo jen třeba nějaké shrnutí. Prostě třeba
71. co se povedlo a nepovedlo a proč a nějaké vyúčtování toho, ale nerozumím tomu, proč
72. se musí dokazovat, že ti lidi odjeli třicetistránkovým dokumentem, když jako ta škola
73. má všechny papíry v pořádku, musíme to prezentovat, peníze máme vyčerpaný.
74. **T:** Ani já tomu nerozumím. Tak jdeme raději dál. Jaké jsou přínosy zahraničních
75. výjezdů v rámci projektu Erasmus plus pro tebe a tvůj profesní rozvoj? Tak a tvoje
76. odpověď je „Rozhled v evropském školství, inspirace pedagogických metod a forem,
77. inovace, porovnání statutu učitele i podmínek pro práci, zlepšení jazykové
78. dovednosti.“ Když se inspiruješ nějakou pedagogickou metodou nebo formou. Jsi pak
79. schopná to aplikovat ve škole? Když třeba učíš nebo při práci ve vedení?

80. **ZŠ:** Jo. Myslím si, že mě to posouvá, jako někam vždycky. A uvědomuju si na tom
81. věci, že se to dá dělat ještě jinak než je dělám. Ale asi se nedokážu konkrétně vyjádřit,
82. jestli to potřebuješ konkrétně?
83. **T:** Ne, nepotřebuju to konkrétně.
84. **ZŠ:** Ale mám pocit, že je to stejný. Že člověk je taková násoska. Že čím víc informací
85. získávám, tak tím se nějakým způsobem posouvám.
86. **T:** Ehm, a formuješ asi i -.
87. **ZŠ:** A formuješ si nějaký svoje názory, metody, formy. A je to vlastně super, že to
88. místo čtení a videí můžeš dělat a je tam i ten zážitek. A taky i to může naopak
89. fungovat, že vím, že to, co jsem viděla v zahraničí, určitě dělat nechci a nebudu.
90. **T:** Jo, že je to i na druhou stranu.
91. **ZŠ:** Jasně, že to není o posouvání, ale o tom se utvrzovat v tom, že takhle fakt ne.
92. **T:** Tak, vnímáš také nějaké negativní dopady na sebe a tvůj profesní rozvoj? Tak tam
93. máš, že žádné nevidíš. Stále žádné?
94. **ZŠ:** Ne.
95. **T:** Tak v pořádku. Nezatěžuje tě třeba, že před výjezdem musíš třeba sepsat suplování,
96. připravit spoustu věcí, který se k tomu vážou, a tak. Co třeba někteří lidé tak mají.
97. Musí připravit i doma rodinu, v práci spoustu věcí, pak když přijedou, tak zase.
98. **ZŠ:** Já to s rodinou nevidím jako zátěž.
99. **T:** Ne, to byl jen příklad.
100. **ZŠ:** Jo, jasně. Já mám vůbec v posledních letech strašný štěstí na to, že když
101. připravuju suplování pro vlastní třídu, tak za mě vždycky suplovala asistentka,
102. která naprosto znám metody a formy a je ve třídě. Takže jí stačí napsat jen
103. stránky. A u těch malých dětí je to jednoduchý. Tam prostě toho tolik moc
104. neudělaj. Takže to mi zas takový hrozný nepříjde. A teď když nemám vlastní
105. třídu, tak letos učím málo hodin, tak mě to nezpůsobuje žádný -. Jako práce to
106. je, ale nemám pocit, že by mě to zatěžovalo. Stejně bych se do práce
107. připravovala.
108. **T:** Jasně, takže to není pro tebe nic, co by tě zatěžovalo v tom, aby ses
109. přihlásila.
110. **ZŠ:** Ne, to určitě ne.
111. **T:** Uveď, co tě motivuje k účasti na zahraničním výjezdu. Tak tady máš
112. „Obohacování profese učitele, to znamená inspirace, rozhled ohledně školství
113. v Evropě, inovace, poznávání kolegů:“ Jasně. Tady asi nemáme co víc probrat.
114. To má každý individuálně. Tady máš, že v následujícím školním roce by ses
115. rozhodně zúčastnila z důvodu, že ti to rozšiřuje obzory, jak je na tom školství
116. v jiných částech Evropy, také inspiraci a někdy také vděk za to, kde žiju a
117. pracuju. Už ses s tím setkala? Že jsi měla takovou zkušenost, že jsi byla ráda za
118. to, kým jsi, kde jsi a co děláš?
119. **ZŠ:** Jo, třeba myslím, že z Řecka asi nejintenzivnější, kde mi to přišlo všechno
120. padlý na hlavu od školy, kde jsme byli, kde to bylo fakt odstrašující.
121. **T:** Takže ale vlastně i špatná zkušenost, dobrá zkušenost.
122. **ZŠ:** Jo, to rozhodně, protože ono se to vždycky skládá ze dvou částí ten pobyt.
123. Jedna část je, že jsi v tý škole, kde ti to dává něco, ale pak trávíš ten čas s těma
124. kolegama, což zas posiluješ ty vztahy a sdílení vůbec toho. To mi přijde
125. důležitý. To by mi asi chybělo, když jedu sama, že to nemám s kým sdílet a
126. bavit se o tom.

127. **T:** Aha, takže raději jen s někým než sama.
128. **ZŠ:** Jo, přijde mi, že to stínování má smysl jet ve dvou, aby si člověk mohl o
129. tom povídat a jako zpracovat si to tam, protože to nemůže zpracovat s někým
130. pak když přijede, protože je to nepřenositelný.
131. **T:** Jasně, chápu. No tak super, moc děkuju.
132. **ZŠ:** I já, snad jsem ti pomohla.

Přepis nahrávky č. 3

Transkripce rozhovoru s učitelkou pro 2. stupeň základní školy, koordinátorkou školního parlamentu a školních projektů.

Použitá symbolika: T tazatel, U učitelka, [] simultánně pronesené pasáže, - nedokončená slova.

Datum realizace rozhovoru: 4.3.2024

Délka rozhovoru: 10 min

1. **T:** Tak jdeme na to. Budeme to nahrávat.
2. **U:** Jasně, nahrávej.
3. **T:** Otázka zněla: „Nyní se zkus zamyslet z pohledu vedení naší školy. Jaké jsou podle
4. tebe přínosy projektu Erasmus+ pro pedagogické pracovníky naší školy?“ Tvoje
5. odpověď byla: „získání sebevědomí v angličtině, možnost vykročit z každodenní
6. rutiny, možnost srovnání naší školy se světem, získání inspirace.“ Jak jsi zmínila
7. získání sebevědomí v angličtině, jak jsi to myslela? V čem to pomůže škole?
8. **U:** No že se pak nebojí učitelé používat tu angličtinu i při výuce, jakože nevádí, že
9. dělám chyby, ale nabízím i cizí materiály, jsem schopná s těmi materiály, které jsou
10. v angličtině, pracovat, nebojím se to nabídnout i dětem s tím, že prostě vím, že ta
11. angličtina není skvělá, ale prostě je to pořád nějaká možnost, kde se učíme všichni
12. společně.
13. **T:** Dobře, super, tak jo. „Myslíš si, že má projekt Erasmus+ pozitivní dopady na naši
14. školu? Jaké?“
15. **U:** Ano.
16. **T:** Ty jsi odpověděla, že mnohé, lidé se vrací se zkušenostmi odjinud, přenáší to
17. k nám do školy a díky tomu získáváme inspiraci ohledně materiálů a metod.
18. **U:** Ano. A ještě mě napadá, že k nám jezdí další zahraniční návštěvy a my jsme
19. schopni nabídnout kontakt s cizincema i dětem a zbytku učitelského sboru a tím získat
20. ty kompetence, jakože multikulturní kompetence.
21. **T:** A myslíš, že pak využíváme ty nové poznatky, zkušenosti, inspiraci, kterou
22. přivezeme ze zahraničí k nám do školy?
23. **U:** Jo, já myslím, že je to individuální, ale že vždycky ti něco utkví v tom, co si viděl a
24. buď se utvrdíš v tom, že to děláš dobře a nemusíš nic měnit, anebo si říkáš, že tohle
25. bych možná měl změnit. A i když změníš jen jednu věc, kterou jako ty děláš jinak, tak
26. mi přijde, že je to dobrý, že to stačí a ostatní kolegové se můžou inspirovat.
27. **T:** Tak, má také projekt Erasmus+ nějaké negativní dopady na naši školu? Jaké? A ty

28. jsi odpověděla, že víc suplujeme, dělá to chaos, může vznikat pocit, že někdo jezdit
29. může, někdo jezdit nemůže, narušuje to ten školní rok nenadálým způsobem. A myslíš
30. si, že by šlo těmhle negativním dopadům nějak předcházet?
31. **U:** Hm. Já si za sebe myslím, že je to součást flexibility, co bychom měli být schopni
32. zvládnout. A to že jsme prostě nějakou část -, že to, a to co bych vlastně chtěla a přijde
33. mi, že by to bylo fajn, že by to přestalo být vnímané, že si lidi jedou na dovču, ale že
34. tohle vzdělávání je součástí naší práce. Takže jako nejezdíme odpočívat, ale jezdíme
35. pracovat. Sice to vypadá, že jsme někde jinde, což je skvělý benefit, že jsme v jiné
36. zemi, ale zároveň tam celou dobu pracujeme, protože přemýšlíme nad tím svým.
37. Takže kdyby se změnilo tohle, tak by to bylo supr.
38. **T:** Jaké jsou přínosy zahraničních výjezdů v rámci projektu Erasmus+ pro tebe a tvůj
39. profesní rozvoj? Ty jsi odpověděla, že člověk má nové přátele, některá setkání mě
40. změnila. Jaká setkání?
41. **U:** Setkání s některými lidmi i s přírodou.
42. **T:** A když jsi před tím mluvila o té inspiraci. Máš pocit, že sama pak aplikuješ to, co
43. poznáš i profesním životě?
44. **U:** Jo, já jsem v Estonsku ukradla celý dotazník. [smích]
45. **T:** [smích] Paráda. A používáme ho?
46. **U:** No jasně, já jsem si fakt dala tu práci, protože jsem byla sama na hotelu, tak jsem
47. fakt dva večery procházela dotazník, který používá jejich vláda, který vyvinul
48. partnerství vysokých škol a nějakých metodiků, porovnála jsem ho s naším
49. dotazníkem spokojenosti a vlastně jsem na základě toho vytvořila dotazník
50. spokojenosti pro naše žáky. A upravila jsem ten, co máme o nějaké další otázky, které
51. jsme v tom dotazníku nepoužívali. Takže to, vlastně od té doby ho používáme a
52. získáváme díky němu data. A tam vlastně i ta inspirace vznikla, dotazovat se žáků,
53. protože jsme se ptali jen rodičů a učitelé. Takže to byla věc, kterou jsem přivezla
54. hotovou, protože jsem měla čas nad ní přemýšlet tam. Že jsem to celé přeložila, vedení
55. mi to odsouhlasilo a pak jsme to odpilotovali a od té doby to používáme.
56. **T:** To je super. Tak a vnímáš také nějaké negativní dopady na sebe a svůj profesní
57. rozvoj? A tvoje odpověď byla, že ano, že pak člověk neví, co dřív. Jak jsi to myslela?
58. **U:** No, že se rozšiřuje to pole, co bych chtěla umět, co bych chtěla vědět a mám tu
59. frustraci z toho, že tohle nemůžu jako nikdy stihnout. A že si pořád musím vybírat, co
60. z toho je to důležité. A zaměřit se na jednu věc, a to je fakt těžký. Zároveň cítím, že
61. bych potřebovala pohnout s angličtinou, abych pak neříkala blbosti, ale v rámci času a
62. kapacity na to není kdy. Takže je to potom o tom se něčeho vzdát.
63. **T:** No, ale tak to první, jak jsi říkala, to by se dalo převést do toho pozitivního, že se
64. vlastně ty sama naučíš určovat nějaký svůj cíl, směr a lehce flexibilitě a nějakýmu
65. vlastnímu managementu.
66. **U:** To jo, ale zároveň když vím, že to časově nejde a mám pocit, že bez těchle
67. znalostí to nemá třeba takovou kvalitu, kterou bych chtěla, aby to mělo, tak mi v tom
68. není dobře.
69. **T:** Jo, to chápu. Přejdeme teď k otázce, co tě motivuje k účasti na zahraničním výjezdu
70. v rámci projektu Erasmus plus. Ty jsi napsala, že tě láká poznávat nová místa a lidi.
71. Mohla bys to rozvést?
72. **U:** Mě bavilo třeba v tom Estonsku poznávat lidi z různých kultur a mohli jsme si
73. povídat o tom, jak kdo to ve škole má a bavilo mě poslouchat i to, co ostatní dělají
74. jinak a líp. Tak zároveň si říkat i „jo, tak v tomhle jsme dál, to je v pohodě, tady už dál

75. nemusím“. Že v tomhle mi to přišlo fajn si pro takovéto potvrzení dojet, že je to
76. v pohodě, to, co děláme a že je to třeba o krok dál než u ostatních. Takže vlastně
77. normální ego. [smích]
78. **T:** [smích]
79. **U:** A vždycky je to o inspiraci, jako že je to pro mě nejsnazší způsob získávání
80. informací, že tam jsem a nažiju ty věci a můžu si s těma lidma povídat, nemusím si
81. číst žádnou knížku, nemusím dělat žádný e-learning. Prostě když jsem tam, když jsem
82. s těma lidma, kteří to nesou, tu informaci, tak můžu jít do detailu, který mi vyhovuje a
83. nemusím se probírat nějakou hromadou v počítači někde, hledat nějaká data, protože
84. se jich můžu rovnou na ty věci zeptat.
85. **T:** Jo, to je paráda. Tak a kdyby ses měla rozhodnout, jestli v následujícím školním
86. roce pojeděš na výjezd, tak tvoje odpověď zní „spíše ano“. Proč?
87. **U:** Protože na tom nelpím. Když ta nabídka přijde, tak mi připadá, že týden si umím
88. představit, že je čas, který tomu ráda budu věnovat a vlastně to bude strašně fajn. Je to
89. čas, který unese i rodina i suplování i jiné povinnosti, které zůstanou stát. Ale zároveň
90. si umím představit, že pojedu až za rok, za dva, že —.
91. **T:** Jo, že to nemusí být teď hned.
92. **U:** Jo. A zároveň bych o to nechtěla přijít jako možnost. Že mi připadá pořád fajn
93. někam moct jet.
94. **T:** Hm, to zní super. Chtěla bys ještě něco doplnit, co tě třeba během našeho
95. rozhovoru napadlo?
96. **U:** Já bych jen ještě chtěla říct, že jsem se díky Erasmu podívala na místa, které bych
97. nikdy nemohla navštívit, protože jakoby kvůli financím, ale ani by mě to nenapadlo.
98. **T:** Například?
99. **U:** Třeba na Island. Nebo třeba do Španělska do Bilbao. Proč bych jako turista jela do
100. Bilbao.
101. **T:** Přitom to tam bylo moc super.
102. **U:** Právě.
103. **T:** Tak moc děkuju za rozhovor.
104. **U:** I já díky.

Přepis nahrávky č. 4

Transkripce rozhovoru s koordinátorkou projektu Erasmus+ na základní škole.

Použitá symbolika: T tazatel, K koordinátorka, [] simultánně pronesené pasáže, - nedokončená slova.

Datum realizace rozhovoru: 25.3.2024

Délka rozhovoru: 7 min

1. **T:** Než začneme s rozhovorem, ráda bych tě upozornila, že rozhovor budu nahrávat. Je to pro tebe v pořádku?
2. **K:** Ano.

4. **T:** Super, tak jdeme na to. Mým cílem tohoto rozhovoru s tebou je zjistit, jak
5. implementovat projekt Erasmus plus do školy. Jak tato implementace probíhala u nás
6. ve škole? Jak s tím začít?
7. **K:** Tak prvním krokem je určitě nejprve uvědomění si, že projekt Erasmus existuje a
8. nabízí pro základky různé možnosti.
9. **T:** Jaké možnosti?
10. **K:** No, mobility učitelů i žáků, nebo strategická partnerství s evropskými školami.
11. **T:** Jasné, takže to, co děláme. A co je teda potřeba udělat jako první krok ve škole?
12. **K:** U nás jsme jako první sestavili projektový tým, ve kterém jsem já jako
13. koordinátorka, byla jsem zvolena ředitelkou, pak je s námi zástupkyně vedení školy,
14. učitelka anglického jazyka a členka z klubu rodičů. V takhle sestaveném týmu je
15. potřeba, aby všichni dobře rozuměli podstatě, cílům a možnostem projektu
16. Erasmus plus.
17. **T:** Rozumím. A jak vlastně zjistíme, co je pro naši školu nejlepší?
18. **K:** Tak provedli jsme s našim Erasmus týmem a ředitelkou analýzu potřeb školy.
19. Hledali jsme oblasti, ve kterých by mohla naše škola nejvíc profitovat ze spolupráce
20. s evropskými partnery. Pak jsme si stanovili konkrétní cíle, kterých chceme
21. dosáhnout.
22. **T:** To jsou vlastně ty cíle, co s námi sdílíte na poradách.
23. **K:** Jo, přesně ty.
24. **T:** A jak jako škola najdeme vhodné partnerské školy?
25. **K:** To je velice náročná část celého procesu. Určitě je několik způsobů, jak je najít.
26. My jako škola využíváme platformu eTwinning, kde se vlastně spojujeme s učiteli
27. z celé Evropy, nebo existují přímo databáze partnerů programu. Taky se snažíme
28. vzájemně se vyhledávat na facebooku a navazovat osobní vztahy, říkat si, kdo co jak
29. dělá a co od partnera očekává. A to je asi to nejnáročnější. Kolikrát se škola tváří jako
30. strašně prestižní, ale pak po navázání osobnější vztahů zjistíme, že jsou sto let za
31. opicemi. [smích]
32. **T:** Chápu. [smích] A když teda najdeme partnera, co je další krok?
33. **K:** Pak musíme společně připravovat projekt –
34. **T:** To znamená?
35. **K:** Definujeme si cíle a aktivity projektu, pak následuje administrativa. Musíme
36. vyplnit žádost podle pokynů národní agentury Erasmus plus. Tuhle žádost je potřeba
37. fakt dobře a kompletně napsat, protože konkurence je opravdu veliká. Na tohle je
38. dobrý mít někoho, kdo už touhle žádostí prošel a může poradit a pomoci.
39. **T:** Ale tak tobě nebo teda týmu se to povedlo a díky tomu jezdíme už pár let na
40. výjezdy a snad ještě pár let jezdit budeme. A co pak, když naši žádost schválí? Jak
41. pokročíme v realizaci?
42. **K:** Když nám schválili žádost, tak jsme začali projekt realizovat. To znamená, že jsme
43. začali s plánováním a organizací mobility vás, učitelů, zjišťovali váš zájem, počítali
44. všechny náklady, abychom výjezdy umožnili co nejvíce z vás podle vašich přání. Pak
45. taky je potřeba zajistit dopravu, ubytování, pojištění a kapesný, který pokryje výdaje
46. na jídlo.
47. **T:** No a jak teda pak zajistíme, že projekt bude úspěšný?
48. **K:** Musíme jako tým pravidelně sledovat průběh projektu, hodnotit, zjišťovat, aby
49. byly dodrženy stanovené cíle a termíny.
50. **T:** A jak jako účastníci vypracováváme prezentace a zprávy, to s tím souvisí?

51. **K:** Dá se říct, že jo. Presentace je váš výstup, kterým předáváte získané informace a
52. zkušenosti dál, dá se říct, že nás učíte to, co jste se naučili na výjezdu. Zprávy po
53. výjezdu, které píšete jsou součástí závěrečné evaluace. Musíme dokládat vaše výjezdy,
54. protože v tomhle projektu jde mimo jiné o velké peníze.
55. **T:** Vím, to mi už říkal pan ředitel, že je to o velkých penězích, které protékají školou.
56. Ale i tak to za tuhle práci stojí. Sama jako účastnice v tom vidím velký potenciál pro
57. školu.
58. **K:** Ano, to teda je. Je to náročný, ale přínosy jsou markantní. Hlavní je mít dobrý tým,
59. který dokáže všechny účastníky motivovat jak k výjezdům, tak pak i k přivítání
60. zahraniční návštěvy u nás. Pak taky je potřeba dodržovat deadlines, plánovat a vždycky
61. být připravený na výzvy, který s sebou projekt a vaše výjezdy přináší.
62. **T:** Super, moc díky za tuhle možnost, kterou máme. A díky za rozhovor.
63. **K:** Taky díky.